

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-144-25

Druk nr 1629
Warszawa, 6 sierpnia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych
oraz ustawy - Kodeks cywilny.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych (Dz. U. z 2023 r. poz. 501) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) rzeczy, co do których sposób postępowania w przypadku ich znalezienia został uregulowany w przepisach innych ustaw, w szczególności dowodów osobistych i dokumentów paszportowych.”;
- 2) w art. 5:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Kto znalazł rzecz i nie zna osoby uprawnionej do jej odbioru lub nie zna jej miejsca pobytu, niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy starostę właściwego ze względu na miejsce znalezienia rzeczy (właściwy starosta).”,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Kto znalazł pieniądze, papiery wartościowe, kosztowności, o których mowa w art. 21 ust. 4, lub rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej i nie zna osoby uprawnionej do ich odbioru lub nie zna jej miejsca pobytu, oddaje rzecz niezwłocznie właściwemu staroście, chyba że znalezione zostały jedynie pieniądze, a ich kwota nie przekracza 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), obowiązującego w dniu znalezienia pieniędzy, lub – w przypadku znalezienia pieniędzy wyrażonych w walucie obcej – równowartości tej kwoty w tej walucie, obliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu ich znalezienia, a w przypadku gdy w tym dniu nie ogłoszono takiego kursu, według ostatniego kursu ogłoszonego przed tym dniem.”,
 - c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Kto znalazł dokument w rozumieniu art. 77³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237 oraz z 2025 r. poz. 769 i ...), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym”, zawierający dane osobowe i nie zna

osoby uprawnionej do jego odbioru lub nie zna miejsca jej pobytu, oddaje go niezwłocznie właściwemu staroście, chyba że dokument ten zawiera informacje o innym sposobie postępowania w przypadku jego znalezienia.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kto znalazł rzecz, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególnie wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oddaje tę rzecz niezwłocznie właściwemu staroście albo najbliższej jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.”,

e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Kto znalazł dokument wojskowy, a w szczególności legitymację, książeczkę lub zaświadczenie wojskowe albo kartę powołania, niezwłocznie oddaje go organowi wskazanemu w dokumencie, a w przypadku gdy dokument ten nie zawiera informacji o sposobie postępowania w przypadku jego znalezienia – właściwemu staroście albo najbliższej jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.”,

f) w ust. 5 wyrazy „ust. 3 i 4” zastępuje się wyrazami „ust. 3–4a”,

g) dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Jeżeli zgodnie z ust. 1–5 o znalezieniu rzeczy zawiadamia się właściwego starostę lub oddaje się temu staroście rzecz znalezioną albo można mu oddać tę rzecz, znalazca rzeczy może odpowiednio:

- 1) o znalezieniu rzeczy zawiadomić starostę właściwego ze względu na miejsce swojego zamieszkania;
- 2) oddać rzecz staroście właściwemu ze względu na miejsce swojego zamieszkania.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 6, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy zawiadamia o znalezieniu rzeczy właściwego starostę, przesyłając odpis protokołu, o którym mowa w art. 13 ust. 1, a w przypadku przyjęcia rzeczy również przekazuje mu znalezioną rzecz. Przepisy art. 12 ust. 4 i 5 stosuje się.”;

3) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Kto znalazł rzecz, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broń, amunicję albo materiały wybuchowe, lub rzecz, której oddanie wiązałoby się z zagrożeniem życia lub zdrowia, zawiadamia o miejscu, w którym rzecz się znajduje,

jednostkę organizacyjną Policji, a ta niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy właściwego starostę, przesyłając odpis protokołu, o którym mowa w art. 13 ust. 1.”;

4) w art. 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto znalazł rzecz w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środka transportu publicznego, oddaje rzecz zarządcy budynku, pomieszczenia albo środka transportu publicznego (właściwy zarządca).”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Jeżeli właściwy zarządca zna osobę uprawnioną do odbioru rzeczy lub miejsce jej pobytu, niezwłocznie zawiadamia ją o znalezieniu rzeczy i wzywa do jej odbioru. Jeżeli właściwy zarządca nie zna osoby uprawnionej do odbioru rzeczy lub miejsca jej pobytu, o znalezieniu rzeczy ogłasza na swojej stronie internetowej, o ile ją prowadzi.

1b. Po upływie 30 dni od dnia otrzymania rzeczy właściwy zarządca przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do jej odbioru. Przekazanie rzeczy powinno nastąpić niezwłocznie po upływie terminu określonego w zdaniu pierwszym.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kto znalazł w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środka transportu publicznego rzecz, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broń, amunicję albo materiały wybuchowe, lub rzecz, której oddanie wiązałoby się z zagrożeniem życia lub zdrowia, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwego zarządcę. Art. 6 stosuje się odpowiednio, z tym że zawiadomienia jednostki organizacyjnej Policji o miejscu, w którym rzecz się znajduje, dokonuje zarządca.”;

5) w art. 9 w ust. 1 wyrazy „ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, 2337 i 2339), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym”,” zastępuje się wyrazami „Kodeksu cywilnego.”;

6) w art. 12 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Właściwy starosta może odmówić przyjęcia rzeczy, której szacunkowa wartość nie przekracza 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego

w dniu znalezienia rzeczy, chyba że jest to rzecz o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej lub dokument zawierający dane osobowe.”;

7) w art. 13 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Odebranie zawiadomienia o znalezieniu rzeczy lub przyjęcie rzeczy przez właściwego starostę, starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy, jednostkę organizacyjną Policji albo Żandarmerii Wojskowej stwierdza się w protokole. Protokół sporządza się także w przypadku wskazania miejsca, w którym rzecz się znajduje.

2. W protokole, o którym mowa w ust. 1, wskazuje się imię, nazwisko i adres zamieszkania znalazcy oraz dokładnie określa rzecz, czas i miejsce znalezienia rzeczy, a ponadto poucza się znalazcę o prawie do żądania znaleźnego oraz zasadach nabycia własności w przypadku bezskutecznego upływu terminu do odbioru rzeczy przez osobę uprawnioną. Jeżeli znalazca żąda znaleźnego, czyni się o tym wzmiankę w protokole. Odpis protokołu wydaje się znalazcy na jego żądanie, a odpis protokołu sporządzonego przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy, jednostkę organizacyjną Policji albo Żandarmerii Wojskowej przesyła się właściwemu staroście.”;

8) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy adres zamieszkania albo siedziby osoby uprawnionej do odbioru rzeczy nie jest znany, właściwy starosta występuje do właściwych podmiotów o udzielenie informacji umożliwiających ustalenie tego adresu.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy brak jest możliwości doręczenia osobie uprawnionej wezwania do odbioru rzeczy lub osoba ta jest nieznana, a szacunkowa wartość rzeczy przekracza 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w dniu znalezienia rzeczy, właściwy starosta dokonuje wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy, o której mowa w art. 14, na czas odpowiadający okresowi 6 miesięcy, licząc od dnia znalezienia rzeczy, oraz zamieszcza ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej.”;

9) w art. 19 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zabytków, materiałów archiwalnych, dokumentów zawierających dane osobowe oraz do rzeczy umożliwiających dostęp do

pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów, w szczególności do kluczy, kart dostępu i pilotów.

3. Właściwy starosta wydaje znalazcy, który nabył własność rzeczy, zaświadczenie stwierdzające upływ terminów, o których mowa w art. 187 § 1 Kodeksu cywilnego, a jeżeli rzecz została odebrana przez znalazcę – również informację o wydaniu rzeczy.”;

10) w art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku znalezienia pieniędzy właściwy starosta sporządza ich opis zawierający liczbę banknotów lub monet, a także ich waluty i nominały. Po sporządzeniu opisu właściwy starosta wpłaca znalezione pieniądze w walucie polskiej na rachunek bankowy sum depozytowych. W przypadku znalezienia pieniędzy w walucie obcej właściwy starosta, po sporządzeniu opisu, wpłaca znalezione pieniądze na rachunek bankowy sum depozytowych albo przechowuje je zabezpieczone w kasie pancernej, w skrytce sejfowej lub niezwłocznie oddaje na przechowanie bankowi.”;

11) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Postępowanie z rzeczami stanowiącymi zabytek lub materiał archiwalny oraz dokumentami zawierającymi dane osobowe”;

12) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. W przypadku przypuszczenia, że rzecz znaleziona stanowi zabytek lub materiał archiwalny, właściwy starosta w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o znalezieniu rzeczy zawiadamia właściwego miejscowo wojewódzkiego konserwatora zabytków.”;

13) po art. 25 dodaje się art. 25a w brzmieniu:

„Art. 25a. W przypadku gdy rzecz znaleziona umożliwia dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów lub jest dokumentem zawierającym dane osobowe i stała się własnością powiatu, właściwy starosta dokonuje niezwłocznie zniszczenia rzeczy. Z czynności zniszczenia sporządza się protokół.”;

14) w art. 29:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa w roku 2025 wyniesie 0 zł.”,

b) w ust. 2 wyrazy „ust. 1” zastępuje się wyrazami „ust. 1 i 1a”,

c) w ust. 4 wyrazy „ust. 1” zastępuje się wyrazami „ust. 1 i 1a”.

Art. 2. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237 oraz z 2025 r. poz. 769) w art. 187 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Rzecz znaleziona, która nie zostanie przez osobę uprawnioną odebrana w ciągu 6 miesięcy od dnia doręczenia jej wezwania do odbioru, a w przypadku niemożności wezwania – w ciągu roku od dnia jej znalezienia, staje się własnością znalazcy, jeżeli uczynił on zadość swoim obowiązkom. Jeżeli jednak rzecz została oddana staroście, znalazca staje się jej właścicielem, jeżeli rzecz odebrał w wyznaczonym przez starostę terminie.

§ 2. Po upływie terminu do odebrania przez osobę uprawnioną rzecz znaleziona będąca zabytkiem lub materiałem archiwalnym staje się własnością Skarbu Państwa, a rzecz znaleziona umożliwiającą dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów lub będąca dokumentem zawierającym dane osobowe – własnością powiatu. Inne rzeczy znalezione stają się własnością powiatu po upływie terminu do ich odbioru przez znalazcę.”.

Art. 3. Do rzeczy znalezionych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Część ogólna

Od dnia wejścia w życie ustawy o rzeczach znalezionych minęło 9 lat.¹ Doświadczenia stosowania przepisów tej ustawy dają asumpt do podjęcia prób podsumowania i oceny ich funkcjonowania. Do końca 2023 r. ustawa o rzeczach znalezionych była zmieniana tylko dwa razy, przy czym dokonywane zmiany miały charakter wyłącznie punktowy. W celu realizacji zadania w zakresie analizy funkcjonowania ustawy o rzeczach znalezionych został opracowany przez p. dr. W. Borysiaka na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości raport dot. oceny funkcjonowania ustaw w praktyce.²

Prace nad raportem trwały do września 2023 r. Zawiera on analizę 131 pisemnych odpowiedzi starostw powiatowych wykonujących zadania związane z prowadzeniem na podstawie ustawy postępowań w sprawach odbierania zawiadomień o znalezieniu rzeczy, przyjmowania i przechowywania rzeczy znalezionych oraz poszukiwania osób uprawnionych do odbioru, w tym 101 odpowiedzi ze starostw powiatowych oraz 30 z urzędów miast na prawach powiatu.

W raporcie wymienione zostały m.in. następujące postulaty *de lege ferenda*:

W art. 5 ust. 1 ustawy wskazano, że znalazca rzeczy, który nie zna osoby uprawnionej do jej odbioru lub nie zna jej miejsca pobytu, niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub starostę właściwego ze względu na miejsce jej znalezienia. Zazwyczaj osoba, która zgubiła rzecz, podejmuje poszukiwania w obrębie miejsca, gdzie rzecz zagubiła. Postuluje się w przepisie wyraźne wskazanie, że właściwe jest biuro rzeczy znalezionych miejsca położenia rzeczy.

W kilku pismach wskazano na konieczność rozważenia możliwości podwyższenia wskazanej minimalnej wartości przyjmowanych przez właściwego starostę rzeczy znalezionych. Wskazuje się, m.in., że obecnie kwota ta „jest bardzo mała”. Określona w art. 5 ust. 3 oraz w art. 12 ust. 4 ustawy wartość rzeczy znalezionej, która może być przyjęta przez

¹ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych (Dz. U. z 2023 poz. 501) weszła w życie w dniu 21 czerwca 2015 r.

² „Przedmiotem niniejszego badania jest analiza umożliwiająca odpowiedź na pytanie o zasadność i optymalny sposób uregulowania w polskim prawie cywilnym zagadnień związanych z ustawą o rzeczach znalezionych”. (Raport, str. 10). Należy jednak zwrócić uwagę, że w świetle okoliczności, że przepisy ustawy regulują obecnie wyłącznie postępowanie z rzeczą znalezioną z udziałem właściwego starosty, a normy dotyczące przejścia własności rzeczy znalezionej znajdują się w innej ustawie (w Kodeksie cywilnym), można postawić tezę, że ustawa o rzeczach znalezionych należy do materii prawa administracyjnego.

starostę (100 zł), nie podlegała bowiem aktualizacji do realnej wartości pieniądza od chwili wejścia w życie ustawy. Przy tak niskiej wartości często trudno jest ocenić, jaką rzeczywiście wartość ma rzecz znaleziona.

Jednym z najpoważniejszych problemów pojawiających się na tle ustawy jest kwestia postępowania ze znalezionymi dokumentami zawierającymi dane osobowe, w tym elektronicznymi nośnikami danych. Obowiązujący reżim ochrony danych osobowych³ w zasadzie wyklucza możliwość nabycia przez znalazcę nośnika danych wraz z zapisanymi na tym nośniku dokumentami zawierającymi dane osobowe. Przedłożone postulaty *de lege ferenda* w tym zakresie przewidują m.in. rozwiązanie umożliwiające przejście własności znalezionych dokumentów zawierających dane osobowe na właściwy powiat, a następnie utylizację rzeczy znalezionej pod warunkiem nieodebrania rzeczy przez uprawnionego do końca okresu przechowywania rzeczy.

Wskazano na konieczność uzupełnienia art. 7 ust. 2 o sposób postępowania z materiałami niebezpiecznymi, np. butlami z gazem, paralizatorami, miotaczami gazu, sztyletami i innymi ostrymi przedmiotami, pojemnikami zawierającymi nawozy lub substancje toksyczne.

Z zestawienia art. 5 ust. 4 ustawy oraz art. 20 ust. 1 ustawy wynika, że znalazca rzeczy, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz dokumentu wojskowego (w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania) powinien mieć możliwość przekazania jej nie tylko do właściwego starosty, ale również do najbliższej jednostki Żandarmerii Wojskowej.

Wskazuje się na brak dookreślenia w treści ustawy norm określających zasady współpracy podmiotów publicznych (właściwego starosty, Policji, Żandarmerii Wojskowej) w tym zakresie realizacji celów ustawy, tj. zabezpieczenia rzeczy znalezionej i prowadzenie postępowania poszukiwawczego w sposób gwarantujący zachowanie uprawnień uprawnionego do odbioru rzeczy znalezionej (osoby, która rzecz zgubiła) albo znalazcy rzeczy.

Wskazano na brak uzasadnienia do dublowania dokumentów podlegających sporządzeniu w związku z przyjęciem zawiadomienia o znalezieniu rzeczy, tj. protokołu odebrania zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz przyjęciu rzeczy oraz poświadczenia przyjęcia

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

zawiadomienia o znalezieniu rzeczy albo znalezieniu oraz przyjęciu rzeczy. Postuluje się w tym zakresie połączenie poświadczenia i protokołu w jeden dokument.

Zaproponowano wprowadzenie jednoznacznego przepisu upoważniającego do zasięgania przez starostę w ramach postępowania poszukiwawczego informacji o danych adresowych osób uprawnionych do odbioru rzeczy.

Zaproponowano zniesienie obowiązku dokonywania ogłoszeń o znalezieniu rzeczy w dzienniku o charakterze ogólnopolskim, ponieważ doświadczenia w tym zakresie wskazują, że ogłoszenia te nie przyczyniają się do odnalezienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, a ich publikacja wiąże się z koniecznością ponoszenia wysokich kosztów.

Zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy właściwy starosta wydaje obligatoryjnie znalazcy, który odebrał rzecz, zaświadczenie stwierdzające upływ terminów przechowania rzeczy oraz zawierające informację o wydaniu rzeczy, a także informacje przewidziane w art. 19 ust. 1 ustawy. Ustawa nie reguluje jednak przypadku, gdy rzecz znaleziona nie została oddana staroście, a jedynie zawiadomiono starostę o znalezieniu rzeczy, gdyż przechowującym jest znalazca. Ustawa przewiduje bowiem, że tylko niektóre rzeczy muszą być oddane właściwemu staroście, w stosunku do pozostałych istnieje natomiast jedynie uprawnienie do ich przekazania (art. 5 ust. 5 ustawy), chyba że dokonuje tego zarządca budynku, pomieszczenia albo środka transportu publicznego, któremu to rzeczy te zostały oddane (por. art. 7 ust. 1 ustawy). W praktyce oznacza to, że rzeczy inne niż wskazane w wymienionych przepisach nie muszą być oddane staroście, a dla znalazcy, który dopełnił obowiązku zawiadomienia o znalezieniu rzeczy, jednak jej nie przekazał, brak jest podstaw do wydania zaświadczenia stwierdzającego upływ terminów przechowania rzeczy.

W art. 21 przewidziano dla właściwego starosty obowiązek dokonania wpłaty (deponowanie) pieniędzy (po określeniu waluty i nominałów) na rachunek sum depozytowych bez wskazania jednak, czy w przypadku znalezienia pieniędzy w walucie obcej ma to być rachunek sum depozytowych w walucie polskiej, czy w walucie obcej. Wskazuje się przy tym, że starosta zwykle nie prowadzi konta depozytowego w innej walucie niż waluta polska, ponieważ prowadzenie kont depozytowych w różnych, obcych walutach wiązałoby się z koniecznością ponoszenia wysokich kosztów ich prowadzenia, niejednokrotnie przekraczających wartość znalezionych pieniędzy.

Zaproponowano skrócenie terminów wynikających z art. 187 § 1 k.c. do odbioru rzeczy przez osobę uprawnioną (i konsekwentnie nabycia jej własności przez znalazcę) odpowiednio

do 3 miesięcy lub 6 miesięcy (jeżeli doręczono danej osobie wezwanie do odbioru) oraz 6 miesięcy lub roku (jeżeli osoby nie można wezwać do odbioru rzeczy). Jako uzasadnienie wskazano, że w niektórych krajach UE terminy te wynoszą kilka tygodni. Wskazano przy tym, że *de lege lata* w przypadkach, gdy nie ma możliwości wezwania właściciela rzeczy do jej odbioru, biuro rzeczy znalezionych poszukuje właściciela tej rzeczy przez okres 1 roku (co wynika z art. 15 ust. 3 ustawy), zamieszczając w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń ogłoszenie o znalezieniu rzeczy i wezwanie do jej odbioru. Zgodnie jednak z art. 187 § 1 Kodeksu cywilnego dopiero po upływie kolejnego roku następuje nabycie własności rzeczy znalezionej przez znalazcę.

Wymienione wnioski z analizy funkcjonowania przepisów ustawy o rzeczach znalezionych oraz przedstawione w raporcie IWS postulaty *de lege ferenda* stanowiły asumpt do opracowania niniejszego projektu ustawy, w którym przewidziano w szczególności następujące rozwiązania:

1. Zmiana definicji „właściwego starosty”, której celem jest przekazanie prowadzenia czynności, których przedmiotem są rzeczy znalezione, do właściwości starosty właściwego ze względu na miejsce znalezienia rzeczy.

2. Podwyższenie limitu wartości rzeczy znalezionej, poniżej którego do określonych rzeczy można nie stosować przepisów ustawy o czynnościach właściwego starosty.

3. Wprowadzenie norm dot. sposobu postępowania z rzeczami znalezionymi będącymi dokumentami zawierającymi dane osobowe.

4. Wprowadzenie przepisów określających sposób postępowania z rzeczami niebezpiecznymi dla życia i zdrowia.

5. Uproszczenia proceduralne oraz doprecyzowania zasad współdziałania organów w zakresie postępowania z rzeczami znalezionymi, w szczególności skrócenie ustawowych terminów poszukiwania osób uprawnionych do odbioru rzeczy oraz przejścia własności rzeczy znalezionej na znalazcę.

Należy ponadto wskazać, że w piśmie Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze” z dnia 8 września 2021 r., PPL.T1.T2.TO.TOOT.TOOTQ.07-41.77.2021, zwrócono się z prośbą o rozważenie podjęcia działań zmierzających do wydłużenia wskazanego w art. 7 ust. 1 ustawy terminu na przekazanie rzeczy właściwemu staroście. W piśmie wskazano, że zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy zarządca budynku, w tym m.in. zarządca portu lotniczego, po upływie 3 dni od otrzymania rzeczy znalezionej przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do odbioru rzeczy. Mając jednak na uwadze fakt, że osoby

korzystające z terminali niejednokrotnie poszukują zagubionych rzeczy dopiero po powrocie statkiem powietrznym na dany terminal lub też telefonicznie deklarują chęć jej odebrania po powrocie, dotrzymywanie przez zarządcę portu lotniczego wskazanego w ustawie terminu dostarczenia rzeczy do miejsca wyznaczonego przez właściwego starostę jest niecelowe, nieefektywne i znacznie utrudnione. W projekcie ustawy przewidziano stosowne rozwiązanie również i w tym zakresie.

II. Część szczegółowa

W **art. 1 pkt 1** proponuje się dodanie w art. 3 ustawy punktu 3 wyłączenia zastosowania przepisów ustawy w stosunku do rzeczy, co do których sposób postępowania, w przypadku ich znalezienia, został uregulowany w przepisach innych ustaw w szczególności dowodów osobistych i dokumentów paszportowych. Wprowadzany przepis wyłącza z zakresu stosowania niniejszej ustawy rzeczy, co do których sposób postępowania został uregulowany w przepisach innych ustaw. W szczególności odrębne regulacje zawarte są w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 poz. 671 oraz z 2023 r. poz. 1234 i 1941) – art. 49 ust. 1 i 2 – oraz w ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 106) – art. 66 ust. 2 i 3.

W **art. 1 pkt 2 lit. a** projekt przewiduje zmianę art. 5 ust. 1 ustawy zawierającego definicję właściwego starosty. Zgodnie z aktualnym brzmieniem tego przepisu w rozumieniu ustawy pojęcie „właściwy starosta” oznacza starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub miejsce znalezienia rzeczy. Takie brzmienie przepisu z jednej strony ułatwiałoby znalazcy rzeczy realizację jego obowiązków, tj. zawiadomienia o znalezieniu rzeczy, względnie jej oddania w przypadkach przewidzianych w ustawie, ponieważ mógł on dokonać tego również w miejscu swojego zamieszkania. Z drugiej jednak strony realizacja obowiązków znalazcy u starosty właściwego ze względu na jego zamieszkanie skutkuje koniecznością wszczęcia postępowania poszukiwawczego przez tego starostę, również w tych wypadkach, w których jego siedziba znajduje się daleko od miejsca znalezienia rzeczy. W celu rozwiązania tego problemu projekt przewiduje, że właściwym starostą, tj. organem zobowiązanym do prowadzenia postępowania poszukiwawczego w celu odnalezienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, będzie tylko starosta właściwy ze względu na miejsce jej znalezienia. Jednocześnie jednak, w celu utrzymania w przepisach prawa ułatwienia dla znalazcy rzeczy w zakresie realizacji jego obowiązków⁴, przewidziano dodanie ust. 6 w art. 5, zgodnie z którym

⁴ Ich dopełnienie warunkuje nabycie własności rzeczy przez znalazcę, por. art. 187 § 1 zd. 1 kc.

znalazca może zawiadomić o znalezieniu rzeczy lub oddać rzecz znalezioną staroście właściwemu ze względu na swoje miejsce zamieszkania. W takim przypadku starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy będzie miał obowiązek zawiadomienia o znalezieniu rzeczy starosty właściwego ze względu na miejsce jej znalezienia, a w przypadku odebrania rzeczy znalezionej od znalazcy również jej przekazania. Wprowadzenie wymienionych rozwiązań powinno poprawić skuteczność prowadzenia postępowania poszukiwawczego, również w tych przypadkach, w których znalazca z różnych przyczyn nie jest w stanie zawiadomić o znalezieniu rzeczy, ew. przedstawić jej do odebrania staroście właściwemu ze względu na miejsce jej znalezienia.

W **art. 1 pkt 2 lit. b** projekt przewiduje zmianę art. 5 ust. 3 ustawy w zakresie określenia kwoty znalezionych pieniędzy, w odniesieniu do której ustaje obowiązek ich oddania właściwemu staroście. Jak wskazano w raporcie IWS, postuluje się aktualizację tej kwoty oznaczonej obecnie w ustawie na 100 zł. W celu zapobieżenia procesowi dezaktualizacji tej kwoty wynikającej ze związanej z upływem czasu deprecjacji pieniądza zaproponowano wprowadzenie mechanizmu waloryzacji tej wartości w oparciu o wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), obowiązującego w dniu znalezienia pieniędzy. Przy określaniu wartości tej kwoty kierowano się stosunkiem obowiązującej wartości 100 zł do minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu wejścia w życie ustawy o rzeczach znalezionych (ok. 5 %).⁵ Analogiczną zmianę przewidziano w **art. 1 pkt 6** do wprowadzenia konsekwentnie w art. 12 ust. 4 (określenie wartości rzeczy znalezionej, której przyjęcia starosta może odmówić), oraz w art. 15 ust. 3 (określenie wartości rzeczy znalezionej, której przekroczenie powoduje powstanie obowiązku wezwania na tablicy ogłoszeń, o której mowa w art. 14 ustawy, oraz dokonanie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej).

Art. 1 pkt 2 lit. c przewiduje dodanie ust. 3a w art. 5, który będzie stanowił nową regulację w zakresie sposobu postępowania ze znalezionymi dokumentami, w rozumieniu art. 77³ k.c., zawierającymi dane osobowe, chyba że dokument ten zawiera informacje o innym sposobie postępowania w przypadku jego znalezienia. Celem ustawy jest podniesienie poziomu ochrony danych osobowych poprzez wprowadzenie obowiązku przekazania dokumentów

⁵ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r. (Dz. U. poz. 1220) od dnia 1 stycznia 2015 r. minimalne wynagrodzenie za pracę ustalono w wysokości 1750 zł.

zawierających takie dane właściwemu staroście, o ile tożsamość albo miejsce pobytu osoby uprawionej do ich odbioru nie jest znalazcy znana. Dokumenty takie mogą zawierać dane wrażliwe, stąd konieczność wprowadzenia regulacji umożliwiającej przejęcie kontroli nad takimi dokumentami przez podmiot publiczny w celu niezwłocznego podjęcia czynności z zakresu postępowania poszukiwawczego, a w razie jego bezskuteczności – zniszczenia znalezionego dokumentu. Konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych wyłącza możliwość przejścia własności znalezionego dokumentu na znalazcę. Obowiązek znalazcy przekazania znalezionego dokumentu właściwemu staroście będzie dotyczył wszystkich dokumentów, niezależnie od tego, na jakim nośniku został on zapisany (papierowym, elektronicznym). W celu zbadania, czy nośnik elektroniczny zawiera dokument zawierający dane osobowe, starosta ma prawo przeprowadzenia właściwych czynności. Ustalenie, że nośnik nie zawiera dokumentu zawierającego dane osobowe, stanowi przesłankę do wyłączenia szczególnego trybu postępowania ze znalezionym nośnikiem, czego skutkiem będzie w szczególności możliwości nabycia jego własności przez znalazcę.

W **art. 1 pkt 2 lit. d i e** przewidziano rozszerzenie katalogu podmiotów, którym znalazca ma obowiązek oddać znalezioną rzecz, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz w przypadku znalezienia dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania. Nie ma wątpliwości, że poza możliwością pozostawienia wymienionych rzeczy u właściwego starosty, należy wprowadzić możliwość ich oddania bezpośrednio w najbliższej jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w szczególności w świetle faktu, że obecna regulacja dopuszczająca ich oddanie jedynie właściwemu staroście przewiduje ich dalsze przekazanie przez starostę do najbliższej jednostki Żandarmerii Wojskowej (art. 20 ust. 1). Przy czym, jeśli chodzi o dokumenty wojskowe, przewiduje się, że znalazca oddaje je organowi wskazanemu w dokumencie, a jeżeli brak jest na nim informacji o sposobie postępowania w przypadku jego znalezienia – właściwemu staroście albo jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej. Odmiennosc postępowania z dokumentami wojskowymi wynika z faktu, że umieszczane są na nich zalecenia dotyczące sposobu postępowania w przypadku ich znalezienia. Ma to na celu jak najszybsze uzyskanie informacji przez organy wojskowe o fakcie zagubienia dokumentu, ponieważ sieć jednostek wojskowych i posterunków Policji, które są wskazane w ww. zaleceniach, jest znacznie większa niż placówek Żandarmerii Wojskowej oraz starostw powiatowych.

Wejście w życie proponowanej regulacji umożliwi skrócenie obiegu znalezionej rzeczy, sprzętu, wyposażenia lub dokumentu wojskowego pomiędzy organami publicznymi, przyczyniając się do ułatwienia i przyspieszenia wykonywania przez nie ich zadań, a w szczególności przeprowadzenia ew. dalszych czynności, oraz przyczyni się do zwiększenia poziomu zabezpieczenia znalezionych przedmiotów.

W **art. 1 pkt 2 lit. g** przewiduje się dodanie ust. 6 w art. 5. Celem tej zmiany jest zachowanie regulacji umożliwiającej znalazcy realizację jego obowiązków związanych z zawiadomieniem lub oddaniem rzeczy znalezionej przed starostą właściwym ze względu na jego miejsce zamieszkania. W celu umożliwienia przeprowadzenia postępowania poszukiwawczego przez właściwego starostę (starostę właściwego ze względu na miejsce znalezienia rzeczy) przewiduje się nałożenie na starostę właściwego ze względu na miejsca zamieszkania znalazcy obowiązku sporządzenia protokołu odebrania zawiadomienia lub przyjęcia rzeczy znalezionej od znalazcy oraz przesłania protokołu wraz z rzeczą znaną właściwemu staroście. Zmiana stanowi konsekwencję zmiany definicji właściwego starosty, a zamierzonym skutkiem jej wejścia w życie jest w szczególności usprawnienie procesu poszukiwania osoby uprawnionej do odbioru rzeczy.

Zmiana projektowana w **art. 1 pkt 2 lit. f** ma charakter wynikowy.

Zmiana przewidziana w **art. 1 pkt 3** polega na wyłączeniu z zakresu normowania art. 6 sposobu postępowania ze znalezionymi rzeczami, których posiadanie wymaga pozwolenia (w szczególności broni, amunicji albo materiałów wybuchowych) oraz z rzeczami niebezpiecznymi (np. chemikaliami). W przypadku tych rzeczy znalazca zobowiązany będzie do zawiadomienia jednostki organizacyjnej Policji o miejscu, w którym rzecz się znajduje. Rozwiązanie to służyć ma zapewnieniu bezpieczeństwa zarówno znalazcy, jak i organowi, do którego oddana mogłaby zostać taka rzecz. Dopiero Policja niezwłocznie zawiadamia właściwego starostę o znalezieniu rzeczy, przesyłając odpis stosownego protokołu.

W **art. 1 pkt 4** przewidziano zmianę określonych w art. 7 ustawy reguł postępowania z rzeczami znalezionymi w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środkiem transportu publicznego. W tym zakresie przewiduje obowiązek zawiadomienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy przez właściwego zarządcę, przy czym w przypadkach, w których nie jest to możliwe, w szczególności z uwagi na brak znajomości tożsamości osoby uprawnionej, zawiadomienie powinno być dokonane na stronie internetowej właściwego zarządcy, o ile ją prowadzi. Dopiero po bezskutecznym upływie 30-dniowego terminu do odebrania rzeczy przez osobę uprawnioną właściwy zarządca będzie obowiązany

niezwłocznie przekazać rzecz właściwemu staroście. W tym miejscu projekt przewiduje doprecyzowanie terminu przekazania przez zarządcę rzeczy znalezionej poprzez wskazanie, że ma to nastąpić niezwłocznie po upływie 30-dniowego terminu od dnia otrzymania rzeczy od znalazcy, w którym to terminie rzecz może być odebrana przez osobę uprawnioną u właściwego zarządcy i w którym właściwy zarządca jest obowiązany prowadzić *quasi* postępowania poszukiwawcze. Zgodnie bowiem z obowiązującym brzmieniem art. 7 ust. 1 ustawy właściwy zarządca po upływie 3 dni od dnia otrzymania rzeczy przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do odbioru rzeczy. Celem tego doprecyzowania jest uniknięcie sytuacji, w której rzecz pozostawałaby w posiadaniu właściwego zarządcy przez okres znacznie przekraczający wspomniany 30-dniowy termin, co prowadziłoby do opóźnienia rozpoczęcia postępowania z rzeczą znaną przez właściwego starostę. *De lege lata* brak takiego doprecyzowania nie pozwala na określenie końcowego terminu przekazania przez zarządcę rzeczy znalezionej właściwemu staroście, a w istocie określa jedynie granice czasowe prowadzenia przez właściwego zarządcę postępowania poszukiwawczego. Skoro bowiem rzecz ma być przekazana przez zarządcę po upływie 30 dni, to zgodnie z obecnie obowiązującymi oraz projektowanymi przepisami może to nastąpić również po znacznym upływie czasu (6 miesięcy, 1 rok itp.). Wydaje się, że przepis nakazujący przekazanie rzeczy właściwemu staroście przez zarządcę, jako przepis nakładający obowiązek określonego zachowania, powinien również określać termin na jego wykonanie. Pozwoli to na stanowczą ocenę zachowania zarządcy pod kątem ewentualnej bezprawności działania oraz powinno przyczynić się do usprawnienia poszukiwania osoby uprawnionej do odbioru rzeczy.

Ponadto projekt realizuje ww. postulat Przedsiębiorstwa Państwowego Porty Lotnicze wskazany w piśmie z dnia 8 września 2021 r., a dotyczący wydłużenia terminu przechowywania rzeczy przez właściwego zarządcę przed jej oddaniem do właściwego starosty. Jak już wskazano na wstępie, proponowane zastąpienie terminu 3-dniowego terminem 30-dniowym na przekazanie rzeczy właściwemu staroście w omawianej sytuacji stanowi rozwiązanie dla sytuacji, w której osoby korzystające z terminali lotniczych niejednokrotnie poszukują zagubionych rzeczy dopiero po powrocie statkiem powietrznym na dany terminal lub telefonicznie deklarują chęć ich odebrania po powrocie w miejscu, gdzie rzecz zagubiły. W związku z tym dotrzymanie dotychczasowego 3-dniowego terminu zobowiązującego zarządcę portu lotniczego dostarczenia rzeczy do miejsca wyznaczonego przez właściwego starostę jest nieefektywne i znacznie utrudnione. Analogiczne sytuacje mają miejsce w przypadku

znalezienia rzeczy w innych budynkach publicznych lub pomieszczeniach otwartych dla publiczności albo środka transportu.

W art. 7 ust. 2 przewidziano szczególny tryb postępowania, w przypadku znalezienia w miejscu użyteczności publicznej rzeczy, której posiadanie wymaga pozwolenia (w szczególności broni, amunicji albo materiałów wybuchowych) lub rzeczy, której oddanie wiązałoby się z zagrożeniem zdrowia lub życia. Analogicznie do rozwiązania projektowanego w art. 6 znalazca zobowiązany będzie jedynie do niezwłocznego powiadomienia właściwego zarządcy o fakcie znalezienia rzeczy i miejscu, gdzie rzecz się znajduje. Właściwy zarządca zobowiązany będzie do powiadomienia jednostki organizacyjnej Policji o miejscu znajdowania się rzeczy.

W związku z brzmieniem projektowanego ust. 3a w art. 3 ustawy o rzeczach znalezionych (art. 1 pkt 2 lit. c projektu ustawy) do treści projektowanego przepisu przeniesiono znajdujący się obecnie w art. 9 ust. 1 ustawy o rzeczach znalezionych adres promulgacyjny i skrót ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237). Zmiana w art. 9 ust. 1 (**art. 1 pkt 5**) ma charakter wynikowy.

Zmiany przewidziane do wprowadzenia w art. 13 ustawy o rzeczach znalezionych (**art. 1 pkt 7**) dotyczą uproszczeń w zakresie sporządzania dokumentów związanych z przyjęciem zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz z odebraniem rzeczy znalezionej od znalazcy. Przewiduje się przyznanie jednostkom Policji oraz Żandarmerii Wojskowej kompetencji do sporządzenia protokołu z przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu rzeczy lub przyjęcia rzeczy, co usuwa istniejącą *de lege lata* lukę prawną w tym zakresie. Dotyczy to przypadków znalezienia rzeczy niebezpiecznych, broni, amunicji, ekwipunku albo dokumentu wojskowego, które znalazca ma wg projektowanych rozwiązań przekazać Policji albo Żandarmerii Wojskowej, względnie zawiadomić o miejscu ich położenia. Obowiązujące przepisy nie określają, kto powinien sporządzić protokół w przypadku znalezienia tego typu rzeczy, na co wskazują ustalenia raportu IWS⁶. W dalszej części przewiduje się uproszczenia w zakresie obsługi administracyjnej zgłoszenia znalazcy poprzez rezygnację z wydawania osobnego poświadczenia o przyjęciu zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz przyjęcia rzeczy

⁶ „Należy ograniczyć dokumentację związaną ze znalezieniem rzeczy, redukując liczbę wystawianych przez starostów dokumentów. Postuluje się stąd połączyć poświadczenie przyjęcia zawiadomienia oraz protokół. Jak się jednak wydaje postulat taki byłby trafny, jeżeli tylko w protokole zamieszczane byłyby informacje, o których mowa w art. 13 ust. 2 ustawy.” (Raport IWS, str. 76).

znalezionej. Za wystarczające uznać należy wydanie znalazcy sporządzenie protokołu o treści określonej w proj. art. 13 ust. 2 oraz wydanie znalazcy jego odpisu. Projektowana w art. 13 ust. 2 treść protokołu uwzględnia w szczególności dane, które według obowiązujących przepisów są zamieszczane z poświadczeniu. Rezygnacja z wydawania znalazcy poświadczenia ma na celu realizację postulatów zawartych w raporcie IWS w zakresie uproszczenia procedury związanej ze znalezieniem rzeczy.

W **art. 1 pkt 8 lit. a** przewidziano zmianę art. 15 ust. 1, której celem jest sprawne prowadzenie przez właściwego starostę postępowania poszukiwawczego osoby uprawnionej do odbioru rzeczy. Zmiana polega na upoważnieniu starosty do poszukiwania informacji o adresie osoby, która rzecz utraciła (zgubiła), a jej tożsamość jest staroście znana. W celu przesłania wezwania do odebrania rzeczy znalezionej niezbędne jest ustalenie adresu (co najmniej adresu do doręczeń). W tym celu właściwy starosta będzie mógł się zwracać do wszelkich podmiotów dysponujących bazami danych zawierającymi informacje o osobach (rejstry, ewidencje, zarówno publiczne jak i prywatne). Wykorzystanie pozyskanych informacji wyłącznie do zawiadomienia osoby uprawnionej o znalezieniu rzeczy wraz z wezwaniem do jej odbioru uzasadnia przetwarzanie danych osobowych osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, jak również wydaje się rozwiązaniem celowym i proporcjonalnym. W **art. 1 pkt 8 lit. b** przewiduje się skrócenie terminu na publikację wezwania do odbioru rzeczy na tablicy ogłoszeń do 6 miesięcy oraz rezygnację z ogłaszania o znalezieniu rzeczy w prasie lokalnej i ogólnopolskiej. Zgłoszone w tym zakresie przez starostwa powiatowe i opisane w raporcie postulaty zasługują w pełni na uwzględnienie, w szczególności wskazuje się na nieefektywność i wysokie koszty ogłoszeń w prasie. Skrócenie terminu na publikację wezwania do odbioru rzeczy wynika z kolei z założenia o skróceniu postępowania poszukiwawczego do okresu, który z jednej strony pozwala na podjęcie wszystkich niezbędnych czynności obejmujących efektywne poszukiwanie osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, a z drugiej strony, wg dotychczasowych doświadczeń, wystarcza na jej odnalezienie, o ile osoba uprawniona poszukuje zgubionej rzeczy. W raporcie IWS wskazano, że „w niektórych krajach UE terminy na poszukiwanie osoby uprawnionej wynoszą kilka tygodni”.

W **art. 1 pkt 9** przewidziano m.in. zmianę art. 19 ust. 2. Jest to zmiana wynikowa, stanowiąca konsekwencję założonego wprowadzenia przepisów o postępowaniu ze znalezionymi rzeczami umożliwiającymi dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów i dokumentami zawierającymi dane osobowe. Z kolei zmiana art. 19 ust. 3 wiąże się z uwagami raportu dot. treści tego przepisu. W obecnym brzmieniu przepis

stanowi, że właściwy starosta wydaje znalazcy, który odebrał rzecz, zaświadczenie stwierdzające upływ terminów przechowania rzeczy oraz zawierające informację o wydaniu rzeczy. W zaświadczeniu zamieszcza się informację o treści ust. 1. W raporcie słusznie wskazuje się, że przepis w tym kształcie nie reguluje przypadku, gdy przechowującym rzecz znaną jest jej znalazca, tj. rzecz nie została oddana staroście, a jedynie zawiadomiono go o znalezieniu rzeczy. Istotnym zdarzeniem, które powinno być ujawnione w zaświadczeniu jest upływ terminu, o którym mowa w art. 187 § 1 Kodeksu cywilnego, tj. terminu, po którym następuje nabycie własności rzeczy znalezionej przez znalazcę. To właśnie ta okoliczność, tj. nabycie własności rzeczy wobec upływu terminów z Kodeksu cywilnego, powinna być stwierdzona w zaświadczeniu. Dodatkowo w sytuacji, w której rzecz znaleziona jest odbierana przez znalazcę od właściwego starosty w następstwie nabycia przez znalazcę własności rzeczy, istotne staje się zamieszczenie stosownej informacji w tym zakresie w zaświadczeniu.

Zmiany w art. 21 ust. 1 (**art. 1 pkt 10**) mają na celu określenie sposobu postępowania ze znalezionymi środkami pieniężnymi. Zgodnie z postulatem zawartym w raporcie IWS jedynie w przypadku środków pieniężnych w walucie polskiej zaktualizuje się obowiązek ich wpłaty na rachunek bankowy sum depozytowych. W raporcie wskazano m.in., że starosta zwykle nie prowadzi konta depozytowego w innej walucie niż waluta polska, co oznacza w szczególności, że właściwy starosta zmuszony jest zakładać konta sum depozytowych w różnych walutach. Koszty utrzymania konta w walucie obcej (w tym opłaty za obsługę i utrzymanie konta) oraz koszt samych wpłat niejednokrotnie przewyższają wartość rzeczy, w szczególności w sytuacjach, w których siedziba lub oddział banku prowadzącego konta depozytowe w walutach obcych mogą być położone w innych miejscowościach. Należy przy tym zauważyć, że z reguły brak jest możliwości wpłaty na rachunek bankowy znalezionych monet. Z uwagi na różnicę pomiędzy datą znalezienia pieniędzy i datą przekazania ich do biura rzeczy znalezionych oraz w odniesieniu do daty ew. zwrotu znalezionych pieniędzy osobie uprawnionej pojawia się zagadnienie różnic kursowych oraz obliczenia wysokości znaleźnego (więcej w tym zakresie: raport IWS, str. 105–107). Natomiast w przypadku pieniędzy w obcej walucie starosta będzie miał do wyboru albo wpłacić pieniądze na rachunek bankowy sum depozytowych albo przechować je zabezpieczone w kasie pancernej, w skrytce sejfowej lub niezwłocznie oddać na przechowanie bankowi.

W związku z proj. wprowadzeniem do ustawy szczególnej regulacji dot. znalezionych dokumentów zawierających dane osobowe oraz zmianie terminologicznej zawartej w

projektowanym brzmieniu art. 22 (art. 1 pkt 12) w rozdziale 4 ustawy należało zmienić tytuł tego rozdziału (**art. 1 pkt 11**).

W **art. 1 pkt 12** przewiduje się wprowadzenie do art. 22 zmian terminologicznych. W ustawie o rzeczach znalezionych oraz w Kodeksie cywilnym posłużono się bowiem w odniesieniu do niektórych rzeczy znalezionych w kontekście obowiązków znalazcy pojęciem „rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej”, a z drugiej strony w kontekście nabycia własności przez Skarb Państwa pojęciem „zabytku lub materiału archiwalnego”. Należy zauważyć, że ukształtowana w rozdziale 4 ustawy o rzeczach znalezionych procedura dotyczy znalezionych rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej i zmierza do ustalenia, czy rzeczy te stanowią zabytek albo materiał archiwalny. Ustalenie to jest kluczowe dla dalszych losów rzeczy znalezionej, bowiem zgodnie z Kodeksem cywilnym tylko rzeczy niebędące zabytkiem lub materiałem archiwalnym mogą stać własnością znalazcy, jeżeli znalazca dopełnił swoich obowiązków i odebrał rzecz w wyznaczonym przez starostę terminie. Przesłanką zawiadomienia właściwego miejscowo wojewódzkiego konserwatora zabytków powinno być zatem przypuszczenie właściwego starosty, że znaleziona rzecz jest zabytkiem lub materiałem archiwalnym. Skutkiem tego zawiadomienia będzie przeprowadzenie oględzin rzeczy znalezionej i potwierdzenie, względnie zanegowanie, przypuszczenia właściwego starosty w zakresie tego, czy rzecz znaleziona jest zabytkiem lub materiałem archiwalnym.

W **art. 1 pkt 13** przewidziano regulację w zakresie określenia sposobu postępowania z rzeczami znalezionymi umożliwiającymi dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów lub będących dokumentem zawierającym dane osobowe. Przewiduje się, że po bezskutecznym upływie terminu do ich odebrania przez osobę uprawnioną staną się one własnością powiatu, a właściwy starosta niezwłocznie dokona ich zniszczenia. Z czynności zniszczenia należy sporządzić protokół. Proponowana w tym zakresie zmiana ma na celu zapewnienie ochrony osoby, która zgubiła rzecz. W odniesieniu do rzeczy znalezionych i umożliwiających dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów, należy wskazać, że stanowią one przynależność do rzeczy głównej i jako takie są w zasadzie bezwartościowe dla znalazcy. W odniesieniu natomiast do dokumentów zawierających dane osobowe intencją projektodawcy było zapewnienie bezpieczeństwa tych danych, które mogą być zapisane na zagubionych nośnikach, zarówno papierowych, jak i elektronicznych. Nie ma wątpliwości, że wynikające z przepisów ustawy zadania właściwego starosty powinny obejmować w ramach czynności zabezpieczenia rzeczy znalezionej i przeprowadzenia postępowania poszukiwawczego w celu podjęcia próby odnalezienia osoby

uprawnionej do odbioru rzeczy również czynności służące zapobieżeniu dostania się danych osobowych zawartych na znalezionych nośnikach danych w ręce osób niepowołanych. Zapewnienie bezpieczeństwa danych osobowych z jednej strony wyklucza nabycie własności znalezionego nośnika danych osobowych przez znalazcę, a z drugiej strony upoważnia właściwego starostę do dokonania sprawdzenia, czy nośnik nie zawiera danych osobowych, przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych w tym zakresie technik. Pojęcie dokumentu w rozumieniu projektowanego przepisu należy rozumieć w ten sam sposób, w jakim jest ono użyte w art. 77³ Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią. Na określenie sposobu postępowania ze znalezionymi dokumentami zawierającymi dane osobowe ponownie zwrócono uwagę w raporcie IWS (rozdział IV raportu, str. 116 i n.).

W **art. 1 pkt 14** określono regułę wydatkową na rok 2025 r. w wysokości 0 zł w związku z brakiem potrzeby kontynuacji maksymalnego limitu wydatków określonego w art. 29 ustawy. Spowodowane jest to prowadzeniem przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego prac legislacyjnych nad nowelizacją ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907), która między innymi dotyczy uchylecia rozdziału 2a tej ustawy, tj. przepisów o krajowym rejestrze utraconych dóbr kultury.

W **art. 2** projektu ustawy przewidziano niezbędne do wprowadzenia zmiany Kodeksu cywilnego. Mają one charakter wynikowy i stanowią konsekwencję projektowanych zmian ustawy o rzeczach znalezionych. W związku z projektowanym skróceniem terminów na prowadzenie postępowania poszukiwawczego przewiduje się skrócenie do 6 miesięcy terminu do odebrania rzeczy przez osobę uprawnioną, którą imiennie wezwano do odbioru rzeczy, oraz do jednego roku terminu do odebrania rzeczy w przypadku, gdy dane osoby uprawnione są nieznane, a wezwania dokonano na tablicy ogłoszeń, o której mowa w art. 14 ustawy o rzeczach znalezionych, względnie w Biuletynie Informacji Publicznej. Zmiana w tym zakresie ma służyć postulowanemu uproszczeniu procedur związanych ze znalezieniem rzeczy. Po upływie wskazanych terminów rzecz znaleziona stanie się własnością znalazcy albo Skarbu Państwa, przy czym nie będzie to dotyczyło m.in. dokumentów zawierających dane osobowe, które będą przechodziły na własność powiatu w celu dokonania ich zniszczenia.

W projekcie przewidziano stosowanie przepisów ustawy do przypadków znalezienia rzeczy, które nastąpią od dnia jej wejścia w życie (**art. 3**).

Proponowany w **art. 4** 3-miesięczny termin wejścia w życie ustawy umożliwi dostosowanie stron internetowych i opracowanie procedur wewnętrznych do wprowadzanych

niniejszą ustawą obowiązków. Projektowana ustawa nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego nie podlega notyfikacji ani obowiązkowi przedstawienia instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii.

Przedmiot projektowanych regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Sprawiedliwości.

Ponadto stosownie do postanowień § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Osiągnięcie celu ustawy nie jest możliwe za pomocą innych środków.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu <u>pod względem legislacyjnym:</u> Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu <u>pod względem merytorycznym:</u> Zuzanna Rudzińska-Bluszcz, Podsekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>opiekun legislacyjny:</u> Łukasz Paszka Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego tel. 22 52-12-764, e-mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl Maria Pijawska vel Pakulska Główny Specjalista, Departament Legislacyjny tel. 22 52-12-868, e-mail: maria.pijawskavelpakulska@ms.gov.pl <u>opiekun merytoryczny:</u> Przemysław Wołowski Zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Cywilnego i Gospodarczego tel. 22 52-12-423, email: sekretariat.dpcig@ms.gov.pl	Data sporządzenia 25.07.2025 r. Źródło Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD150
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

21 czerwca 2015 r. weszła w życie ustawa o rzeczach znalezionych, która w sposób kompleksowy reguluje zakres prowadzenia Biur Rzeczy Znalezionych. Celem ustawy było wypełnienie luk prawnych, zracjonalizowanie obowiązków i uprawnień znalazców, określenie obowiązków organów publicznych, zasad postępowania z rzeczami znalezionymi i poszukiwania właścicieli oraz zasad przechowywania i likwidacji rzeczy znalezionych. Zapisy ustawy wprowadziły dość znaczne zmiany. Szczegółowo unormowano zwłaszcza zagadnienia dotyczące znalezionych dóbr kultury, przedmiotów i dokumentów o charakterze wojskowym oraz rzeczy wymagających odrębnych pozwoleń, jak broń, amunicja czy materiały wybuchowe.

Ponad 9-letnie doświadczenia stosowania przepisów ustawy przyczyniły się do podjęcia prób podsumowania i oceny ich funkcjonowania. Do końca 2023 r. ustawa o rzeczach znalezionych była zmieniana tylko dwa razy, przy czym dokonywane zmiany miały charakter wyłącznie punktowy.

Na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości został opracowany raport dotyczący oceny funkcjonowania ustaw w praktyce.¹ Aby ustalić praktyczne problemy pojawiające się na tle tej ustawy oraz ewentualnie uzyskać namiary na orzecznictwo, zdecydowano się nie dokonywać analizy akt spraw sądowych, lecz skierowano pisma do starostów i prezydentów miast, tj. podmiotów odpowiedzialnych za rzeczy znalezione. Doświadczenia tych podmiotów uznano za istotne w kontekście opisanego oraz próby rozwiązania praktycznych problemów pojawiających się na tle stosowania ustawy o rzeczach znalezionych. Pisma wysłano do wszystkich 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatu (łącznie wysłano 380 pism). W pismach tych zwrócono się o udzielenie informacji o ewentualnych problemach prawnych, które starostowie lub prezydenci miast spotykali w ramach swojej praktyki w związku z zastosowaniem przepisów ustawy o rzeczach znalezionych, a także wskazanie (znanych tym instytucjom z ich praktyki) dat wydania i sygnatur prawomocnie zakończonych orzeczeń sądów powszechnych wydanych w sprawach cywilnych lub administracyjnych związanych z zastosowaniem w praktyce ustawy o rzeczach znalezionych.

Raport zawiera analizę 131 otrzymanych pisemnych odpowiedzi starostw powiatowych, w tym 101 odpowiedzi ze starostw powiatowych oraz 30 z urzędów miast na prawach powiatu, wykonujących zadania związane

¹ Witold Borysiak „Ocena funkcjonowania w praktyce ustawy o rzeczach znalezionych” IWS, Warszawa 2023

„Przedmiotem niniejszego badania jest analiza umożliwiająca odpowiedź na pytanie o zasadność i optymalny sposób uregulowania w polskim prawie cywilnym zagadnień związanych z ustawą o rzeczach znalezionych”. (Raport, str. 10). Należy jednak zwrócić uwagę, że w świetle okoliczności, że przepisy ustawy regulują obecnie wyłącznie postępowanie z rzeczą znalezioną z udziałem właściwego starosty, a normy dotyczące przejścia własności rzeczy znalezionej znajdują się w innej ustawie (w Kodeksie cywilnym), można postawić tezę, że ustawa o rzeczach znalezionych należy do materii prawa administracyjnego.

z prowadzeniem na podstawie ustawy postępowań w sprawach odbierania zawiadomień o znalezieniu rzeczy, przyjmowania i przechowywania rzeczy znalezionych oraz poszukiwania osób uprawnionych do odbioru.

W raporcie wymienione zostały m.in. następujące postulaty *de lege ferenda*:

- Wyraźne wskazanie w przepisach, że właściwe jest biuro rzeczy znalezionych miejsca położenia rzeczy - obecnie art. 5 ust. 1 ustawy stanowi, że znalazca rzeczy, który nie zna osoby uprawnionej do jej odbioru lub nie zna jej miejsca pobytu, niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub starostę właściwego ze względu na miejsce jej znalezienia. Zazwyczaj osoba, która zgubiła rzecz, podejmuje poszukiwania w obrębie miejsca, gdzie rzecz zagubiła;
- Konieczność rozważenia możliwości podwyższenia wskazanej minimalnej wartości przyjmowanych przez właściwego starostę rzeczy znalezionych – wskazano, że obecnie kwota ta „jest bardzo mała”. Określona w art. 5 ust. 3 oraz w art. 12 ust. 4 ustawy wartość rzeczy znalezionej, która może być przyjęta przez starostę (100 zł), nie podlegała aktualizacji do realnej wartości pieniądza od chwili wejścia w życie ustawy; przy tak niskiej wartości często trudno jest ocenić, jaką rzeczywiście wartość ma rzecz znaleziona;
- Rozwiązanie umożliwiające przejście własności znalezionych dokumentów zawierających dane osobowe na właściwy powiat, a następnie utylizację rzeczy znalezionej pod warunkiem nieodebrania rzeczy przez uprawnionego do końca okresu przechowywania rzeczy – jednym z najpoważniejszych problemów pojawiających się na tle ustawy jest kwestia postępowania ze znalezionymi dokumentami zawierającymi dane osobowe, w tym elektronicznymi nośnikami danych. Obowiązujący reżim ochrony danych osobowych² w zasadzie wyklucza możliwość nabycia przez znalazcę nośnika danych wraz z zapisanymi na tym nośniku dokumentami zawierającymi dane osobowe;
- Konieczność uzupełnienia art. 7 ust. 2 o sposób postępowania z materiałami niebezpiecznymi, np. butlami z gazem, paralizatorami, miotaczami gazu, sztyletami i innymi ostrymi przedmiotami, pojemnikami zawierającymi nawozy lub substancje toksyczne – wynika to z obecnego brzmienia art. 7 ust. 2 ustawy, który wskazuje, że: „Rzecz, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broń, amunicję, materiały wybuchowe albo dowód osobisty lub paszport, właściwy zarządca niezwłocznie oddaje najbliższej jednostce organizacyjnej Policji, a jeżeli oddanie rzeczy wiązałoby się z zagrożeniem życia lub zdrowia – zawiadamia o miejscu, w którym rzecz się znajduje. Jednostka organizacyjna Policji niezwłocznie zawiadamia właściwego starostę o znalezieniu rzeczy oraz znalazcy”. Przepis wyróżnia więc grupę przedmiotów niebezpiecznych i wymagających na swoje posiadanie pozwolenia (takich jak broń, amunicję, czy materiały wybuchowe). Stąd też art. 7 ust. 2 ustawy powinien być uzupełniony o sposób postępowania z materiałami niebezpiecznymi, gdyż przechowywanie takich rzeczy określonych warunkach rodzi zagrożenie dla zdrowia i życia osób zatrudnionych w starostwach;
- Możliwość przekazania przez znalazcę rzeczy, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz dokumentu wojskowego (w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania) nie tylko do właściwego starosty, ale również do najbliższej jednostki Żandarmerii Wojskowej.

Artykuł 20 ust. 1 ustawy wskazuje, że: „W przypadku znalezienia rzeczy, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz w przypadku znalezienia dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania, właściwy starosta niezwłocznie oddaje rzecz lub dokument najbliższej jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej”. Połączony jest on niewątpliwie z poprzedzającym go art. 5 ust. 4 ustawy, który wskazuje się, że „Kto znalazł rzecz, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz w przypadku znalezienia dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania, oddaje rzecz lub dokument niezwłocznie właściwemu staroście”. Z obu tych przepisów wynika bowiem, że znalazca najpierw oddaje rzecz staroście, a ta przekazuje je Żandarmerii Wojskowej. W raporcie wskazano, że z zestawienia art. 5 ust. 4 ustawy oraz art. 20 ust. 1 ustawy wynika, że znalazca rzeczy, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy oraz dokumentu wojskowego (w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania) powinien także mieć możliwości przekazania jej do najbliższej jednostki wojskowej lub Żandarmerii Wojskowej. Realizowany byłby wówczas sens ustawy, która takie rozwiązanie sumarycznie przewiduje. Przy czym, jeśli chodzi o dokumenty wojskowe, przewiduje się, że znalazca oddaje go organowi wskazanemu w dokumencie, a jeżeli brak jest na nim informacji o sposobie postępowania w przypadku jego znalezienia – właściwemu staroście albo jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej. Odmienność postępowania z dokumentami wojskowymi wynika z faktu, że umieszczane są na nich

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

zalecenia dotyczące sposobu postępowania w przypadku ich znalezienia. Ma to na celu jak najszybsze uzyskanie informacji przez organy wojskowe o fakcie zagubienia dokumentu, ponieważ sieć jednostek wojskowych i posterunków Policji, które są wskazane w ww. zaleceniach, jest znacznie większa niż placówek Żandarmerii Wojskowej oraz starostw powiatowych;

- Dookreślenie w treści ustawy norm określających zasady współpracy podmiotów publicznych (właściwego starosty, Policji, Żandarmerii Wojskowej) w tym zakresie realizacji celów ustawy, tj. zabezpieczenia rzeczy znalezionej i prowadzenie postępowania poszukiwawczego w sposób gwarantujący zachowanie uprawnień uprawnionego do odbioru rzeczy znalezionej (osoby, która rzecz zgubiła) albo znalazcy rzeczy.
Ustawa nie przewiduje, jak należy postąpić w przypadkach, kiedy znalazca przynosi dokumenty, np. dowód osobisty lub paszport, do biura rzeczy znalezionych w starostwie. Analogicznie sytuacja wygląda w stosunku do innych przedmiotów wymienionych w przepisie, takich jak rzecz, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broń, amunicję, materiały wybuchowe. Jak się wydaje w takim przypadku biuro rzeczy znalezionych powinno odmówić ich przyjęcia, odsyłając znalazcę do odpowiedniej komendy Policji. Wątpliwe byłoby bowiem przyjmowanie takich rzeczy przez biuro rzeczy znalezionych, a następnie przekazywanie ich Policji. Tym niemniej brak jest w obecnym stanie podstaw prawnych, aby w wyraźny sposób dokonać takiej odmowy przyjęcia wskazanych rzeczy. Dodatkowo pozostaje kwestia, dlaczego Policja ma zawiadamiać starostę o znalezieniu przez znalazcę (a tym ewentualnie nawet jej funkcjonariuszy – por. uwagi powyżej) np. broni, dowodu osobistego czy paszportu. Wskazuje się, że Policja powinna zawiadomić starostę tylko o znalezieniu tych rzeczy, które zagrażają zdrowiu lub życiu mieszkańców, np. materiałów wybuchowych. Ponadto zgodnie z literalnym brzmieniem art. 6 ustawy Policja ma jedynie obowiązek przyjąć rzecz oraz zawiadomić starostę o znalezieniu. Natomiast brak jest wskazania, czy rzecz należy następnie przekazać do starosty oraz kto w takiej sytuacji przechowuje rzecz znaną;
- Połączenie poświadczenia i protokołu w jeden dokument – wskazano na brak uzasadnienia do dublowania dokumentów podlegających sporządzeniu w związku z przyjęciem zawiadomienia o znalezieniu rzeczy, tj. protokołu odebrania zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz przyjęciu rzeczy oraz poświadczenia przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu rzeczy albo znalezieniu oraz przyjęciu rzeczy;
- Wprowadzenie jednoznacznego przepisu upoważniającego do zasięgania przez starostę w ramach postępowania poszukiwawczego informacji o danych adresowych osób uprawnionych do odbioru rzeczy;
- Zniesienie obowiązku dokonywania ogłoszeń o znalezieniu rzeczy w dzienniku o charakterze ogólnopolskim. Doświadczenia w tym zakresie wskazują, że ogłoszenia te nie przyczyniają się do odnalezienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, a ich publikacja wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów;
- Skrócenie terminów wynikających z art. 187 § 1 k.c. do odbioru rzeczy przez osobę uprawnioną (i konsekwentnie nabycia jej własności przez znalazcę) odpowiednio do 3 miesięcy lub 6 miesięcy (jeżeli doręczono danej osobie wezwanie do odbioru) oraz 6 miesięcy lub roku (jeżeli osoby nie można wezwać do odbioru rzeczy).
W raporcie wskazano, że w niektórych krajach UE terminy te wynoszą kilka tygodni. Wskazano przy tym, że obecnie w przypadkach, gdy nie ma możliwości wezwania właściciela rzeczy do jej odbioru, biuro rzeczy znalezionych poszukuje właściciela tej rzeczy przez okres 1 roku (co wynika z art. 15 ust. 3 ustawy), zamieszczając w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń ogłoszenie o znalezieniu rzeczy i wezwanie do jej odbioru. Zgodnie jednak z art. 187 § 1 Kodeksu cywilnego dopiero po upływie kolejnego roku następuje nabycie własności rzeczy znalezionej przez znalazcę.

Dodatkowo raport zawiera wnioski dotyczące następujących kwestii:

- Zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy właściwy starosta wydaje obligatoryjnie znalazcy, który odebrał rzecz, zaświadczenie stwierdzające upływ terminów przechowania rzeczy oraz zawierające informację o wydaniu rzeczy, a także informacje przewidziane w art. 19 ust. 1 ustawy. Ustawa nie reguluje jednak przypadku, gdy rzecz znaleziona nie została oddana staroście, a jedynie zawiadomiono starostę o znalezieniu rzeczy, gdyż przechowującym jest znalazca. Ustawa przewiduje, że tylko niektóre rzeczy muszą być oddane właściwemu staroście, w stosunku do pozostałych istnieje natomiast jedynie uprawnienie do ich przekazania (art. 5 ust. 5 ustawy), chyba że dokonuje tego zarządca budynku, pomieszczenia albo środka transportu publicznego, któremu to rzeczy te zostały oddane (por. art. 7 ust. 1 ustawy). W praktyce oznacza to, że rzeczy inne niż wskazane w wymienionych przepisach nie muszą być oddane staroście, a dla znalazcy, który dopełnił obowiązku zawiadomienia o znalezieniu rzeczy, jednak jej nie przekazał, brak jest podstaw do wydania zaświadczenia stwierdzającego upływ terminów przechowania rzeczy.
- W art. 21 przewidziano dla właściwego starosty obowiązek dokonania wpłaty (deponowanie) pieniędzy (po określeniu waluty i nominałów) na rachunek sum depozytowych bez wskazania, czy w przypadku znalezienia pieniędzy w walucie obcej ma to być rachunek sum depozytowych w walucie polskiej, czy w walucie obcej. Wskazano przy tym, że starosta zwykle nie prowadzi konta depozytowego w innej walucie niż waluta polska, ponieważ prowadzenie kont depozytowych w różnych, obcych walutach wiązałoby się z koniecznością

ponoszenia wysokich kosztów ich prowadzenia, niejednokrotnie przekraczających wartość znalezionych pieniędzy.

Ponadto należy wskazać, że w piśmie Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze” z dnia 8 września 2021 r., PPL.T1.T2.TO.TOOT.TOOTQ.07-41.77.2021, zwrócono się z prośbą o rozważenie podjęcia działań zmierzających do wydłużenia wskazanego w art. 7 ust. 1 ustawy terminu na przekazanie rzeczy właściwemu staroście. W piśmie wskazano, że zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy zarządca budynku, w tym m.in. zarządca portu lotniczego, po upływie 3 dni od otrzymania rzeczy znalezionej przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do odbioru rzeczy. Mając jednak na uwadze fakt, że osoby korzystające z terminali niejednokrotnie poszukują zagubionych rzeczy dopiero po powrocie statkiem powietrznym na dany terminal lub też telefonicznie deklarują chęć jej odebrania po powrocie, dotrzymywanie przez zarządcę portu lotniczego wskazanego w ustawie terminu dostarczenia rzeczy do miejsca wyznaczonego przez właściwego starostę jest niecelowe, nieefektywne i znacznie utrudnione. W projekcie ustawy przewidziano stosowne rozwiązanie również i w tym zakresie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Z uwagi na powyższe, zasadnym wydaje się przeprowadzenie interwencji legislacyjnej mającej na celu usprawnienie wdrożonych rozwiązań i wydanie projektowanej ustawy, w której przewidziano w szczególności następujące rozwiązania:

1. Zmiana definicji „właściwego starosty”, której celem jest przekazanie prowadzenia czynności, których przedmiotem są rzeczy znalezione, do właściwości starosty właściwego ze względu na miejsce znalezienia rzeczy;
2. Podwyższenie limitu wartości rzeczy znalezionej, poniżej którego do określonych rzeczy można nie stosować przepisów ustawy o czynnościach właściwego starosty;
3. Wprowadzenie norm dot. sposobu postępowania z rzeczami znalezionymi będącymi dokumentami zawierającymi dane osobowe;
4. Wprowadzenie przepisów określających sposób postępowania z rzeczami niebezpiecznymi dla życia i zdrowia;
5. Uproszczenia proceduralne oraz doprecyzowania zasad współdziałania organów w zakresie postępowania z rzeczami znalezionymi, w szczególności skrócenie ustawowych terminów poszukiwania osób uprawnionych do odbioru rzeczy oraz przejścia własności rzeczy znalezionej na znalazcę.

ROZWIĄZANIA SZCZEGÓŁOWE

Wobec kwestii przedstawionych w pkt 1 OSR, proponuje się następujące rozwiązania:

Art. 1 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych³

1. W art. 1 pkt 1 proponuje się dodanie w art. 3 ustawy punktu 3 wyłączenia zastosowania przepisów ustawy w stosunku do rzeczy, co do których sposób postępowania, w przypadku ich znalezienia, został uregulowany w przepisach innych ustaw w szczególności dowodów osobistych i dokumentów paszportowych. Wprowadzany przepis wyłącza z zakresu stosowania niniejszej ustawy rzeczy, co do których sposób postępowania został uregulowany w przepisach innych ustaw. W szczególności odrębne regulacje zawarte są w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 o dowodach osobistych⁴ – art. 49 ust. 1 i 2 – oraz w ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych⁵ – art. 66 ust. 2 i 3.
2. W art. 1 pkt 2 lit. a projektu przewidziano zmianę art. 5 ust. 1 ustawy zawierającego definicję właściwego starosty. Zgodnie z aktualnym brzmieniem tego przepisu w rozumieniu ustawy pojęcie „właściwy starosta” oznacza starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub miejsce znalezienia rzeczy. Takie brzmienie przepisu z jednej strony ułatwiało znalazcy rzeczy realizację jego obowiązków, tj. zawiadomienia o znalezieniu rzeczy, względnie jej oddania w przypadkach przewidzianych w ustawie, ponieważ mógł on dokonać tego również w miejscu swojego zamieszkania. Z drugiej strony realizacja obowiązków znalazcy u starosty właściwego ze względu na jego zamieszkania skutkuje koniecznością wszczęcia postępowania poszukiwawczego przez tego starostę, również w tych wypadkach, w których jego siedziba znajduje się daleko od miejsca znalezienia rzeczy.
Zatem projekt przewiduje, że właściwym starostą, tj. organem zobowiązanym do prowadzenia postępowania poszukiwawczego w celu odnalezienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy będzie tylko starosta właściwy ze względu na miejsce jej znalezienia. Jednocześnie w celu utrzymania w przepisach prawa ułatwienia dla znalazcy rzeczy w zakresie realizacji jego obowiązków⁶ przewidziano dodanie ust. 6 w art. 5, zgodnie z którym znalazca może zawiadomić o znalezieniu rzeczy lub oddać rzecz znaną staroście właściwemu ze względu na swoje miejsce zamieszkania. W takim przypadku starosta właściwy ze względu na miejsce

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 501.

⁴ Dz. U. z 2022 poz. 671 oraz z 2023 r. poz. 1234 i 1941.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 106.

⁶ Ich dopełnienie warunkuje nabycie własności rzeczy przez znalazcę, por. art. 187 § 1 zd. 1 kc.

zamieszkania znalazcy będzie miał obowiązek zawiadomienia o znalezieniu rzeczy starosty właściwego ze względu na miejsce jej znalezienia, a przypadku odebrania rzeczy znalezionej od znalazcy również jej przekazania.

Wprowadzenie powyższych rozwiązań powinno poprawić skuteczność prowadzenia postępowania poszukiwawczego, również w tych przypadkach, w których znalazca z różnych przyczyn nie jest w stanie zawiadomić o znalezieniu rzeczy, ew. przedstawić jej do odebrania staroście właściwemu ze względu na miejsce jej znalezienia.

3. W art. 1 pkt 2 lit. b projekt przewiduje zmianę art. 5 ust. 3 ustawy w zakresie określenia kwoty znalezionych pieniędzy, w odniesieniu do której ustaje obowiązek ich oddania właściwemu staroście.

Proponuje się wprowadzenie mechanizmu waloryzacji tej wartości w oparciu o wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁷, obowiązującego w dniu znalezienia pieniędzy. Przy określaniu wartości tej kwoty kierowano się stosunkiem obowiązującej wartości 100 zł do minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu wejścia w życie ustawy o rzeczach znalezionych (ok. 5%).⁸ Analogiczną zmianę przewidziano w art. 1 pkt 6 do wprowadzenia konsekwentnie w art. 12 ust. 4 (określenie wartości rzeczy znalezionej, której przyjęcia starosta może odmówić) oraz w art. 15 ust. 3 (określenie wartości rzeczy znalezionej, której przekroczenie powoduje powstanie obowiązku wezwania na tablicy ogłoszeń, o której mowa w art. 14 ustawy, oraz dokonanie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej).

4. Art. 1 pkt 2 lit. c przewiduje dodanie ust. 3a w art. 5, który będzie stanowił nową regulację w zakresie sposobu postępowania ze znalezionymi dokumentami zawierającymi dane osobowe, w rozumieniu art. 77³ k.c., zawierającymi dane osobowe, chyba że dokument ten zawiera informacje o innym sposobie postępowania w przypadku jego znalezienia.

Proponowane rozwiązanie ma na celu podniesienie poziomu ochrony danych osobowych poprzez wprowadzenie obowiązku przekazania dokumentów zawierających takie dane właściwemu staroście, o ile tożsamość albo miejsce pobytu osoby uprawnionej do ich odbioru nie jest znalazcy znana. Z uwagi na to, że dokumenty mogą zawierać dane wrażliwe, zachodzi konieczność wprowadzenia regulacji umożliwiającej przejęcie kontroli nad takimi dokumentami przez podmiot publiczny, w celu niezwłocznego podjęcia czynności z zakresu postępowania poszukiwawczego, a w razie jego bezskuteczności – zniszczenia znalezionej dokumentu. Konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych wyłącza możliwość przejścia własności znalezionej dokumentu na znalazcę. Obowiązek znalazcy przekazania znalezionej dokumentu właściwemu staroście będzie dotyczył wszystkich dokumentów, niezależnie od tego, na jakim nośniku został on zapisany (papierowym, elektronicznym). W celu zbadania, czy nośnik elektroniczny zawiera dokument zawierający dane osobowe, starosta ma prawo przeprowadzenia właściwych czynności. Ustalenie, że nośnik nie zawiera dokumentu zawierającego dane osobowe stanowi przesłankę do wyłączenia szczególnego trybu postępowania ze znalezionym nośnikiem, czego skutkiem będzie w szczególności możliwości nabycia jego własności przez znalazcę.

5. Art. 1 pkt 2 lit. d i e rozszerza katalog podmiotów, którym znalazca ma obowiązek oddać znalezionej rzecz, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz w przypadku znalezienia dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania.

Proponowane rozwiązanie umożliwi skrócenie obiegu znalezionej sprzętu, ekwipunku lub dokumentu wojskowego pomiędzy organami publicznymi, przyczyniając się do ułatwienia i przyspieszenia wykonywania przez nie ich zadań, a w szczególności przeprowadzenia ew. dalszych czynności, oraz przyczyni się do zwiększenia poziomu zabezpieczenia znalezionych przedmiotów.

6. W art. 1 pkt 2 lit. g przewiduje się dodanie ust. 6 w art. 5. Celem tej zmiany jest zachowanie regulacji umożliwiającej znalazcy realizację jego obowiązków związanych z zawiadomieniem lub oddaniem rzeczy znalezionej przed starostą właściwym ze względu na jego miejsce zamieszkania. W celu umożliwienia przeprowadzenia postępowania poszukiwawczego przez właściwego starostę (starostę właściwego ze względu na miejsce znalezienia rzeczy) przewiduje się nałożenie na starostę właściwego ze względu na miejsca zamieszkania znalazcy obowiązku sporządzenia protokołu odebrania zawiadomienia lub przyjęcia rzeczy znalezionej od znalazcy oraz przesłania protokołu wraz z rzeczą znalezionej właściwemu staroście.

Zmiana stanowi konsekwencję zmiany definicji właściwego starosty, a zamierzonym skutkiem jej wejścia w życie jest w szczególności usprawnienie procesu poszukiwania osoby uprawnionej do odbioru rzeczy.

7. Zmiana projektowana w art. 1 pkt 2 lit. f ma charakter wynikowy.

⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1773.

⁸ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r. (Dz. U. poz. 1220) od dnia 1 stycznia 2015 r. minimalne wynagrodzenie za pracę ustalono w wysokości 1750 zł.

8. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 3 polega na wyłączeniu z zakresu normowania art. 6 sposobu postępowania ze znalezionymi rzeczami, których posiadanie wymaga pozwolenia (w szczególności broni, amunicji albo materiałów wybuchowych) oraz z rzeczami niebezpiecznymi (np. chemikaliami). W przypadku tych rzeczy znalazca zobowiązany będzie do zawiadomienia jednostki organizacyjnej Policji o miejscu, w którym rzecz się znajduje. Rozwiązanie to służyć ma zapewnieniu bezpieczeństwa zarówno znalazcy, jak i organowi, do którego oddana mogłaby zostać taka rzecz. Dopiero Policja niezwłocznie zawiadamia właściwego starostę o znalezieniu rzeczy, przesyłając odpis stosownego protokołu.
9. W art. 1 pkt 4 przewidziano zmianę określonych w art. 7 ustawy reguł postępowania z rzeczami znalezionymi w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środka transportu publicznego. W tym zakresie przewiduje się obowiązek zawiadomienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy przez właściwego zarządcę, przy czym w przypadkach, w których nie jest to możliwe, w szczególności z uwagi na brak znajomości tożsamości osoby uprawnionej, zawiadomienie powinno być dokonane na stronie internetowej właściwego zarządcy, o ile ją prowadzi. Dopiero po bezskutecznym upływie 30-dniowego terminu do odebrania rzeczy przez osobę uprawnioną właściwy zarządca będzie obowiązany niezwłocznie przekazać rzecz właściwemu staroście. Doprecyzowanie terminu przekazania przez zarządcę rzeczy znalezionej ma na celu uniknięcie sytuacji, w której byłaby ona w jego posiadaniu przez czas znacznie przekraczający wspomniany 30-dniowy termin, a tym samym rozpoczęcie postępowania z rzeczą znalezioną przez właściwego starostę. Proponowane rozwiązania powinny przyczynić się do usprawnienia poszukiwania osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, w szczególności poprzez poprawę transparentności informacji o znalezieniu rzeczy.

Ponadto projekt realizuje postulat Przedsiębiorstwa Państwowego Porty Lotnicze dotyczący wydłużenia terminu przechowywania rzeczy przez właściwego zarządcę przed jej oddaniem do właściwego starosty. Proponowane zastąpienie terminu 3-dniowego terminem 30-dniowym na przekazanie rzeczy właściwemu staroście w omawianej sytuacji stanowi rozwiązanie dla sytuacji, w której osoby korzystające z terminali lotniczych niejednokrotnie poszukują zagubionych rzeczy dopiero po powrocie statkiem powietrznym na dany terminal lub telefonicznie deklarują chęć ich odebrania po powrocie w miejscu, gdzie rzecz zagubiły. W związku z tym dotrzymanie dotychczasowego 3-dniowego terminu zobowiązującego zarządcę portu lotniczego dostarczenia rzeczy do miejsca wyznaczonego przez właściwego starostę jest nieefektywne i znacznie utrudnione. Analogiczne sytuacje mają miejsce w przypadku znalezienia rzeczy w innych budynkach publicznych lub pomieszczeniach otwartych dla publiczności albo środkach transportu.

W art. 7 ust. 2 przewidziano szczególny tryb postępowania w przypadku znalezienia w miejscu użyteczności publicznej rzeczy, której posiadanie wymaga pozwolenia (w szczególności broni, amunicji albo materiałów wybuchowych) lub rzeczy, której oddanie wiązałoby się z zagrożeniem zdrowia lub życia. Analogicznie do rozwiązania projektowanego w art. 6 znalazca zobowiązany będzie jedynie do niezwłocznego powiadomienia właściwego zarządcy o fakcie znalezienia rzeczy i miejscu, gdzie rzecz się znajduje. Właściwy zarządca zobowiązany będzie do powiadomienia jednostki organizacyjnej Policji o miejscu znajdowania się rzeczy.

10. Zmiany w art. 13 ustawy o rzeczach znalezionych (art. 1 pkt 7) dotyczą uproszczeń w zakresie sporządzania dokumentów związanych z przyjęciem zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz z odebraniem rzeczy znalezionej od znalazcy. Proponuje się przyznanie jednostkom Policji oraz Żandarmerii Wojskowej kompetencji do sporządzenia protokołu z przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu rzeczy lub przyjęcia rzeczy, co usuwa istniejącą lukę prawną w tym zakresie. Dotyczy to przypadków znalezienia rzeczy niebezpiecznych, broni, amunicji, ekwipunku albo dokumentu wojskowego, które znalazca ma wg projektowanych rozwiązań przekazać Policji albo Żandarmerii Wojskowej, względnie zawiadomić o miejscu ich położenia. Obowiązujące przepisy nie określają, kto powinien sporządzić protokół w przypadku znalezienia tego typu rzeczy. Przewiduje się również uproszczenia w zakresie obsługi administracyjnej zgłoszenia znalazcy poprzez rezygnację z wydawania osobnego poświadczenia o przyjęciu zawiadomienia o znalezieniu rzeczy oraz przyjęcia rzeczy znalezionej. Za wystarczające uznać należy wydanie znalazcy sporządzenie protokołu o treści określonej w proj. art. 13 ust. 2 oraz wydanie znalazcy jego odpisu. Projektowana w art. 13 ust. 2 treść protokołu uwzględnia w szczególności dane, które według obowiązujących przepisów są zamieszczane w poświadczeniu.
11. W art. 1 pkt 8 lit. a przewidziano zmianę art. 15 ust. 1, której celem jest sprawne prowadzenie przez właściwego starostę postępowania poszukiwawczego osoby uprawnionej do odbioru rzeczy. Zmiana polega na upoważnieniu starosty do poszukiwania informacji o adresie osoby, która rzecz utraciła (zgubiła), a jej tożsamość jest staroście znana. W celu przesłania wezwania do odebrania rzeczy znalezionej niezbędne jest ustalenie adresu (co najmniej adresu do doręczeń). W tym celu właściwy starosta będzie mógł się zwracać do wszelkich podmiotów dysponujących bazami danych zawierającymi informacje o osobach (rejstry, ewidencje, zarówno publiczne, jak i prywatne). Wykorzystanie pozyskanych informacji wyłącznie do zawiadomienia osoby uprawnionej o znalezieniu rzeczy wraz z wezwaniem do jej odbioru uzasadnia przetwarzanie danych osobowych osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, jak również wydaje się rozwiązaniem celowym i proporcjonalnym.

12. Art. 1 pkt 8 lit. b przewiduje skrócenie terminu na publikację wezwania do odbioru rzeczy na tablicy ogłoszeń do 6 miesięcy oraz rezygnację z ogłaszania o znalezieniu rzeczy w prasie lokalnej i ogólnopolskiej. Zgłoszone w tym zakresie przez starostwa powiatowe i opisane w raporcie postulaty zostały w pełni uwzględnione, w szczególności wskazuje się na ich nieefektywność. Skrócenie terminu na publikację wezwania do odbioru rzeczy wynika z kolei z założenia o skróceniu postępowania poszukiwawczego do okresu, który z jednej strony pozwala na podjęcie wszystkich niezbędnych czynności obejmujących efektywne poszukiwanie osoby uprawnionej do odbioru rzeczy, a z drugiej strony, według dotychczasowych doświadczeń, wystarcza na jej odnalezienie, o ile osoba uprawniona poszukuje zgubionej rzeczy.
13. W art. 1 pkt 9 przewidziano m.in. zmianę art. 19 ust. 2., która stanowi konsekwencję założonego wprowadzenia przepisów o postępowaniu ze znalezionymi rzeczami umożliwiającymi dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów i dokumentami zawierającymi dane osobowe. Nowelizacja art. 19 ust. 3 wiąże się z uwagami raportu dot. treści tego przepisu, mianowicie w obecnym brzmieniu przepis stanowi, że właściwy starosta wydaje znalazcy, który odebrał rzecz, zaświadczenie stwierdzające upływ terminów przechowania rzeczy oraz zawierające informację o wydaniu rzeczy. W zaświadczeniu zamieszcza się informację o treści ust. 1. Wydaje się, że istotnym zdarzeniem, które powinno być ujawnione w zaświadczeniu, jest upływ terminu, o którym mowa w art. 187 § 1 Kodeksu cywilnego, tj. terminu, po którym następuje nabycie własności rzeczy znalezionej przez znalazcę. To właśnie ta okoliczność, tj. nabycie własności rzeczy wobec upływu terminów z Kodeksu cywilnego, powinna być stwierdzona w zaświadczeniu. Dodatkowo w sytuacji, w której rzecz znaleziona jest odbierana przez znalazcę od właściwego starosty w następstwie nabycia przez znalazcę własności rzeczy, istotne staje się zamieszczenie stosownej informacji w tym zakresie w zaświadczeniu.
14. Zmiany w art. 21 ust. 1 (art. 1 pkt 10) mają na celu określenie sposobu postępowania ze znalezionymi środkami pieniężnymi. Obecne przepisy stanowią, że w przypadku znalezienia pieniędzy, „właściwy starosta sporządza ich opis zawierający liczbę banknotów lub monet, a także ich waluty i nominały. Po sporządzeniu opisu właściwy starosta wpłaca znalezione pieniądze na rachunek bankowy sum depozytowych”. W praktyce jednak w przypadku środków pieniężnych w walucie polskiej zaktualizuje się obowiązek ich wpłaty na rachunek bankowy sum depozytowych. Starosta zwykle nie prowadzi konta depozytowego w innej walucie niż waluta polska, co oznacza w szczególności, że właściwy starosta zmuszony jest zakładać konta sum depozytowych w różnych walutach. Koszty utrzymania konta w walucie obcej (w tym opłaty za obsługę i utrzymanie konta) oraz koszt samych wpłat niejednokrotnie przewyższają wartość rzeczy, w szczególności w sytuacjach, w których siedziba lub oddział banku prowadzącego konta depozytowe w walutach obcych mogą być położone w innych miejscowościach. Należy przy tym zauważyć, że z reguły brak jest możliwości wpłaty na rachunek bankowy znalezionych monet. Z uwagi na różnicę pomiędzy datą znalezienia pieniędzy i datą przekazania ich do biura rzeczy znalezionych oraz w odniesieniu do daty ewentualnego zwrotu znalezionych pieniędzy osobie uprawnionej pojawia się zagadnienie różnic kursowych oraz obliczenia wysokości znaleźnego. Natomiast w przypadku pieniędzy w obcej walucie starosta będzie miał do wyboru albo wpłacić pieniądze na rachunek bankowy sum depozytowych, albo przechować je zabezpieczone w kasie pancernej, w skrytce sejfowej lub niezwłocznie oddać na przechowanie bankowi.
15. W związku z projektowanym wprowadzeniem do ustawy szczególnej regulacji dot. znalezionych dokumentów zawierających dane osobowe oraz zmianie terminologicznej zawartej w projektowanym brzmieniu art. 22 w rozdziale 4 ustawy należało zmienić tytuł tego rozdziału (art. 1 pkt 11).
16. Art. 1 pkt 12 przewiduje wprowadzenie do art. 22 zmian terminologicznych. W ustawie o rzeczach znalezionych oraz w Kodeksie cywilnym posłużono się w odniesieniu do niektórych rzeczy znalezionych w kontekście obowiązków znalazcy pojęciem „rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej”, a z drugiej strony w kontekście nabycia własności przez Skarb Państwa pojęciem „zabytku lub materiału archiwalnego”. Ukształtowana w rozdziale 4 ustawy o rzeczach znalezionych procedura dotyczy znalezionych rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej i zmierza do ustalenia, czy rzeczy te stanowią zabytek lub materiał archiwalny. Ustalenie to jest konieczne dla dalszych losów rzeczy znalezionej, z uwagi na fakt, że zgodnie z Kodeksem cywilnym tylko rzeczy niebędące zabytkiem lub materiałem archiwalnym mogą stać własnością znalazcy, jeżeli znalazca dopełnił swoich obowiązków i odebrał rzecz w wyznaczonym przez starostę terminie. Wobec powyższego przesłanką zawiadomienia właściwego miejscowo wojewódzkiego konserwatora zabytków powinno być przypuszczenie właściwego starosty, że znaleziona rzecz jest zabytkiem lub materiałem archiwalnym. Skutkiem tego zawiadomienia będzie przeprowadzenie oględzin rzeczy znalezionej i potwierdzenie, względnie zanegowanie przypuszczenia właściwego starosty w zakresie tego, czy rzecz znaleziona jest zabytkiem lub materiałem archiwalnym.
17. W art. 1 pkt 13 przewidziano regulację w zakresie określenia sposobu postępowania z rzeczami znalezionymi umożliwiającymi dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów lub będących dokumentem zawierającym dane osobowe. Przewiduje się, że po bezskutecznym upływie terminu do ich odebrania przez osobę uprawnioną staną się one własnością powiatu, a właściwy starosta niezwłocznie

dokona ich zniszczenia. Z czynności zniszczenia należy sporządzić protokół. Proponowana w tym zakresie zmiana ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa danych osobowych, które mogą być zapisane na zagubionych nośnikach, zarówno papierowych, jak i elektronicznych. Nie ma wątpliwości, że wynikające z przepisów ustawy zadania właściwego starosty powinny obejmować w ramach czynności zabezpieczenia rzeczy znalezionej i przeprowadzenia postępowania poszukiwawczego w celu podjęcia próby odnalezienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy również czynności służące zapobieżeniu dostania się danych osobowych zawartych na znalezionych nośnikach danych w ręce osób niepowołanych. Zapewnienie bezpieczeństwa danych osobowych z jednej strony wyklucza nabycie własności znalezionej rzeczy przez znalazcę, a z drugiej strony upoważnia właściwego starostę do dokonania sprawdzenia, czy nośnik nie zawiera danych osobowych, przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych w tym zakresie technik. Pojęcie dokumentu w rozumieniu projektowanego przepisu należy rozumieć w ten sam sposób, w jakim jest ono użyte w art. 77³ Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym dokumentem jest każdy nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią.

18. W art. 1 pkt 14 określono regułę wydatkową na rok 2025 r. w wysokości 0 zł w związku z brakiem potrzeby kontynuacji maksymalnego limitu wydatków określonego w art. 29 ustawy. Spowodowane jest to prowadzeniem przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego prac legislacyjnych nad nowelizacją ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁹, która między innymi dotyczy uchylecia rozdziału 2a tej ustawy, tj. przepisów o krajowym rejestrze utraconych dóbr kultury.

Art. 2 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny¹⁰

Proponowane zmiany mają charakter wynikowy i stanowią konsekwencję projektowanych zmian ustawy o rzeczach znalezionych. W związku z projektowanym skróceniem terminów na prowadzenie postępowania poszukiwawczego przewiduje się skrócenie do 6 miesięcy terminu do odebrania rzeczy przez osobę uprawnioną, którą imiennie wezwano do odbioru rzeczy oraz do jednego roku terminu do odebrania rzeczy w przypadku, gdy dane osoby uprawnionej są nieznane, a wezwania dokonano na tablicy ogłoszeń, o której mowa w art. 14 ustawy o rzeczach znalezionych, względnie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zmiana w tym zakresie ma służyć postulowanemu uproszczeniu procedur związanych ze znalezieniem rzeczy. Po upływie wskazanych terminów rzecz znaleziona stanie się własnością znalazcy albo Skarbu Państwa, przy czym nie będzie to dotyczyło m.in. dokumentów zawierających dane osobowe, które będą przechodziły na własność powiatu w celu dokonania ich zniszczenia.

Art. 3. stanowi, że przepisy ustawy stosuje się do rzeczy znalezionych od dnia jej wejścia w życie.

Art. 4 stanowi o 3-miesięcznym terminie wejścia w życie ustawy.

Proponowany termin umożliwi dostosowanie stron internetowych i opracowanie procedur wewnętrznych do wprowadzanych niniejszą ustawą obowiązków.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na stopień szczegółowości nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Starosta właściwy	380 w tym 314 starostów oraz 66 prezydentów miast na prawach powiatu	Informacja ogólnodostępna	Projekt ustawy wprowadza zmiany w przepisach ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny i zawiera propozycje zmiany przepisów regulujących kwestie, które zostały w sposób bardziej szczegółowy omówione w pkt 1 OSR; Są to m.in.: - zmiana definicji „właściwego starosty”; - podwyższenie limitu wartości rzeczy znalezionej, poniżej którego do określonych rzeczy można nie stosować przepisów ustawy o czynnościach właściwego starosty; - wprowadzenie norm dot. sposobu postępowania z rzeczami znalezionymi, które umożliwiają dostęp do pomieszczeń,

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907.

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237 oraz z 2025 r. poz. 769.

			pojazdów i innych zamykanych przedmiotów, lub będącymi dokumentami zawierającymi dane osobowe; • wprowadzenie przepisów określających sposób postępowania z rzeczami niebezpiecznymi dla życia i zdrowia; • uproszczenia proceduralne oraz doprecyzowanie zasad współdziałania organów w zakresie postępowania z rzeczami znalezionymi, w szczególności skrócenie ustawowych terminów poszukiwania osób uprawnionych do odbioru rzeczy oraz przejścia własności rzeczy znalezionej na znalazcę.
Policja	1	Informacja ogólnodostępna	Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące postępowania w przypadku znalezienia rzeczy, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broni, amunicji albo materiału wybuchowego; Projekt ustawy przyznaje jednostkom Policji kompetencje do sporządzenia protokołu z przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu rzeczy lub przyjęcia rzeczy.
Żandarmeria Wojskowa	1	Informacja ogólnodostępna	Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące postępowania w przypadku znalezienia rzeczy, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz w przypadku znalezienia dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania; Projekt ustawy przyznaje jednostkom Żandarmerii Wojskowej kompetencje do sporządzenia protokołu z przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu rzeczy lub przyjęcia rzeczy.
Właściwy zarządca budynku, pomieszczenia albo środka transportu publicznego	Wielkość trudna do oszacowania	-	Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące postępowania w przypadku znalezienia rzeczy w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środka transportu publicznego.
Skarb Państwa	1	Informacja ogólnodostępna	Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące postępowania w przypadku znalezienia rzeczy, która stanowi zabytek lub materiał archiwalny.
Wojewódzki konserwator zabytków (właściwy miejscowo)	16	Informacja ogólnodostępna	Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące postępowania w przypadku znalezienia rzeczy, która stanowi zabytek lub materiał archiwalny.
Znalazca	Wielkość trudna do oszacowania	-	Projekt ustawy reguluje obowiązki znalazcy i sposób postępowania w przypadku znalezienia rzeczy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został skierowany do konsultacji z następującymi podmiotami:

1. Biłgorajskie Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni VICTORIA;
2. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
3. Forum Związków Zawodowych;
4. Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;

5. Fundacja Panoptykon;
6. Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej;
7. Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej;
8. Izba Gospodarcza Transportu Drogowego;
9. Konfederacja „Lewiatan”;
10. Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”;
11. NSZZ „Solidarność”;
12. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
13. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przewoźników Osobowych;
14. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych;
15. Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego;
16. Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji;
17. Polska Izba Kolei;
18. Polskie Porty Lotnicze Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie;
19. Polskie Stowarzyszenie Przewoźników Autokarowych;
20. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
21. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM”;
22. Stowarzyszenie Polski PKS;
23. Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej;
24. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA;
25. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej;
26. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;
27. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
28. Unia Metropolii Polskich;
29. Unia Miasteczek Polskich;
30. Urząd Lotnictwa Cywilnego;
31. Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych;
32. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
33. Związek Miast Polskich;
34. Związek Niezależnych Przewoźników Kolejowych;
35. Związek Powiatów Polskich;
36. Związek Pracodawców Buisness Centre Club;
37. Związek Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”;
38. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
39. Związek Rzemiosła Polskiego;
40. Związek Samorządowych Przewoźników Kolejowych;
41. Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakreślony został 30-dniowy termin na zgłoszenie uwag.

Projekt został również skierowany do zaopiniowania do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																																																																	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																																																																	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																																																																	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																																																																	
Źródła finansowania	Wejście w życie proponowanych rozwiązań nie spowoduje dodatkowych kosztów dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.																																																																												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Na potrzeby dokonania analizy kosztów funkcjonowania Biur Rzeczy Znalezionych w kontekście zmniejszenia obowiązków informacyjnych oraz ograniczenia okresu przechowywania rzeczy znalezionych skierowano zapytanie do BRZ o przedmiotowe koszty poniesione w latach 2023–2024. Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że koszty te kształtują się następująco: Koszty BRZ w zakresie publikowanych ogłoszeń w prasie w 2023 i 2024 roku <table><tr><th>L.p.</th><th>BRZ</th><th>liczba ogłoszeń w prasie</th><th>średni jednostkowy koszt</th><th>średni roczny koszt</th></tr><tr><td colspan="5">2023</td></tr><tr><td>1.</td><td>Warszawa</td><td>7</td><td>180,42 zł</td><td>1 262,94 zł</td></tr><tr><td>2.</td><td>Kraków</td><td>1</td><td>207,87 zł</td><td>207,87 zł</td></tr><tr><td>3.</td><td>Poznań</td><td>1</td><td>29,99 zł</td><td>29,99 zł</td></tr><tr><td>4.</td><td>Gdańsk</td><td>brak</td><td>- zł</td><td>- zł</td></tr><tr><td>5.</td><td>Katowice</td><td>brak</td><td>- zł</td><td>- zł</td></tr><tr><td colspan="5">2024</td></tr><tr><td>1.</td><td>Warszawa</td><td>12</td><td>187,44 zł</td><td>2 249,32 zł</td></tr><tr><td>2.</td><td>Kraków</td><td>2</td><td>207,87 zł</td><td>415,74 zł</td></tr><tr><td>3.</td><td>Poznań</td><td>1</td><td>29,99 zł</td><td>29,99 zł</td></tr><tr><td>4.</td><td>Gdańsk</td><td>2</td><td>24,16 zł</td><td>48,32 zł</td></tr><tr><td>5.</td><td>Katowice</td><td>brak</td><td>- zł</td><td>- zł</td></tr></table> Jak wynika z powyższego zestawienia, średni koszt jednostkowy dotyczący publikacji ogłoszeń – na podstawie posiadanych danych – wynosi od 24,16 zł do 207,87 zł. Zmiana mająca na celu rezygnację z ogłaszania o znalezieniu rzeczy w prasie lokalnej i ogólnopolskiej nie wpłynie znacząco na zmniejszenie wydatków m.in. także z uwagi na marginalną liczbę publikacji. Projektowane zmiany nie powinny wpłynąć na koszty funkcjonowania Biur Rzeczy Znalezionych, mianowicie na podstawie otrzymanych informacji należy wskazać, że poza kosztami związanymi z zatrudnieniem, opłatami pocztowymi oraz innymi standardowymi opłatami nie są ponoszone dodatkowe koszty przechowywania rzeczy znalezionych w Biurze Rzeczy Znalezionych. Wskazano również, że roczny koszt przechowywania rzeczy znalezionych związany jest z utrzymaniem pomieszczeń magazynowych.												L.p.	BRZ	liczba ogłoszeń w prasie	średni jednostkowy koszt	średni roczny koszt	2023					1.	Warszawa	7	180,42 zł	1 262,94 zł	2.	Kraków	1	207,87 zł	207,87 zł	3.	Poznań	1	29,99 zł	29,99 zł	4.	Gdańsk	brak	- zł	- zł	5.	Katowice	brak	- zł	- zł	2024					1.	Warszawa	12	187,44 zł	2 249,32 zł	2.	Kraków	2	207,87 zł	415,74 zł	3.	Poznań	1	29,99 zł	29,99 zł	4.	Gdańsk	2	24,16 zł	48,32 zł	5.	Katowice	brak	- zł	- zł
L.p.	BRZ	liczba ogłoszeń w prasie	średni jednostkowy koszt	średni roczny koszt																																																																									
2023																																																																													
1.	Warszawa	7	180,42 zł	1 262,94 zł																																																																									
2.	Kraków	1	207,87 zł	207,87 zł																																																																									
3.	Poznań	1	29,99 zł	29,99 zł																																																																									
4.	Gdańsk	brak	- zł	- zł																																																																									
5.	Katowice	brak	- zł	- zł																																																																									
2024																																																																													
1.	Warszawa	12	187,44 zł	2 249,32 zł																																																																									
2.	Kraków	2	207,87 zł	415,74 zł																																																																									
3.	Poznań	1	29,99 zł	29,99 zł																																																																									
4.	Gdańsk	2	24,16 zł	48,32 zł																																																																									
5.	Katowice	brak	- zł	- zł																																																																									
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe																																																																													
Skutki																																																																													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)																																																																					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa																																																																												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw																																																																												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe																																																																												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.																																																																											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych,																																																																											

		wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z niepełnosprawnością i starsze	Projekt ustawy reguluje obowiązki znalazcy i sposób postępowania w przypadku znalezienia rzeczy.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie ustawy nie będzie miało negatywnego wpływu na rynek pracy konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Projektowana regulacja wpłynie na: a) zmniejszenie liczby dokumentów ze względu na uproszczenia proceduralne oraz doprecyzowania zasad współdziałania organów w zakresie postępowania z rzeczami znalezionymi, w szczególności skrócenie ustawowych terminów poszukiwania osób uprawnionych do odbioru rzeczy oraz przejścia własności rzeczy znalezionej na znalazcę; b) zmniejszenie liczby procedur ze względu na możliwość przekazania przez znalazcę rzeczy, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególne wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz dokumentu wojskowego nie tylko do właściwego starosty, ale również do najbliższej jednostki Żandarmerii Wojskowej; c) skrócenie czasu na załatwienie sprawy ze względu na skrócenie terminu na publikację wezwania do odbioru rzeczy na tablicy ogłoszeń do 6 miesięcy oraz rezygnację z ogłaszania o znalezieniu rzeczy w prasie lokalnej i ogólnopolskiej; d) zwiększenie liczby procedur z powodu wprowadzenia przepisów określających sposób postępowania z rzeczami niebezpiecznymi dla życia i zdrowia.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne: prawa człowieka	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt ustawy reguluje przepisy dotyczące postępowania w przypadku znalezienia rzeczy, która stanowi zabytek lub materiał archiwalny. Po upływie wskazanych w projekcie terminów przedmiotowa rzecz znaleziona stanie się własnością Skarbu Państwa.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 3 miesięcy od dnia jej ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na szczegółowość projektowanych rozwiązań nie planuje się przeprowadzenia ewaluacji projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak załączników.		

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania
projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks
cywilny (UD150)
(projekt z dnia 18 grudnia 2024 r.)

W dniu 17 stycznia 2025 r. został skierowany do opiniowania (30 dni) i konsultacji publicznych (30 dni). Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12393600>.

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania przez następujące podmioty:

- 1) Sąd Najwyższy;
- 2) Naczelny Sąd Administracyjny;
- 3) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 4) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 5) Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) Krajowa Rada Sądownictwa;
- 7) Krajowa Rada Prokuratorów;
- 8) Rzecznik Praw Obywatelskich;
- 9) Krajowa Izba Radców Prawnych;
- 10) Krajowa Rada Komornicza;
- 11) Naczelna Rada Adwokacka;
- 12) Sądy apelacyjne (sądy okręgowe i sądy rejonowe).

W ramach opiniowania uwagi do projektu zgłosił Sąd Najwyższy i Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Część uwag została uwzględniona, do pozostałych przedstawiono dodatkowe wyjaśnienia projektodawcy. Stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości zostało przedstawione w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

Projekt został przedstawiony do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (dalej: KRWiST). Zespół ds. Administracji i Bezpieczeństwa Obywateli KRWiST (KWRiST w dn. 5.02.25 r. wyraziła zgodę na upoważnienie Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli do wydania opinii wiążącej) wydał opinię pozytywną wiążącą z uwagą (zgłoszoną przez Związek Powiatów Polskich) „aby podmioty, do których zwróci się starosta o podanie danych dotyczących adresu osoby, której przedmiot został znaleziony, powinny być zobowiązane do udzielenia takiej informacji”. W ocenie projektodawcy wprowadzenie takiej regulacji wymagałoby dokonania pogłębionych

analiz, w szczególności w odniesieniu do proporcjonalności tego rodzaju rozwiązania, jak również przeprowadzenia szerokich konsultacji z podmiotami zainteresowanymi. Uwzględniając powyższe, po ponownej analizie zgłaszanego postulatu, jak również z uwagi na etap procesu legislacyjnego, odstąpiono od wprowadzania dalszych zmian w tym zakresie. Zasadność ewentualnej dodatkowej interwencji legislacyjnej w omawianym obszarze będzie mogła zostać poddana analizie po dokonaniu oceny funkcjonowania wprowadzanej obecnie regulacji.

Ponadto projekt został udostępniony do konsultacji publicznych następującym podmiotom:

- 1) Biłgorajskie Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni VICTORIA;
- 2) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;
- 5) Fundacja Panoptykon;
- 6) Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej;
- 7) Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej;
- 8) Izba Gospodarcza Transportu Lądowego;
- 9) Konfederacja „Lewiatan”;
- 10) Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”;
- 11) NSZZ „Solidarność”;
- 12) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 13) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przewoźników Osobowych;
- 14) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych;
- 15) Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego;
- 16) Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji;
- 17) Polska Izba Kolei;
- 18) Polskie Porty Lotnicze Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie;
- 19) Polskie Stowarzyszenie Przewoźników Autokarowych;
- 20) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 21) Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM”;
- 22) Stowarzyszenie Polski PKS;
- 23) Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 24) Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA;
- 25) Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;

- 26) Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
- 27) Unia Metropolii Polskich;
- 28) Unia Miasteczek Polskich;
- 29) Urząd Lotnictwa Cywilnego;
- 30) Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych;
- 31) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 32) Związek Miast Polskich; 34. Związek Niezależnych Przewoźników Kolejowych;
- 33) Związek Powiatów Polskich; 36. Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 34) Związek Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”;
- 35) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 36) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 37) Związek Samorządowych Przewoźników Kolejowych; 41. Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiła Federacja Związku Pracodawców Ochrony Zdrowia Porozumienie Zielonogórskie, PKP Intercity S.A., Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska oraz Związek Województwa RP. Uwagi te nie zostały uwzględnione bądź dodatkowo wyjaśnione. Stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości zostało przedstawione w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

W związku z tym, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej, nie został on przedstawiony żadnym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Załączniki:

- 1. Tabela do zgłaszania uwag – opiniowanie – UD150;
- 2. Tabela do zgłaszania uwag – opiniowanie uwagi nieuwzględnione – UD150;
- 3. Tabela do zgłaszania uwag – konsultacje publiczne – UD150.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
-----	---------------------------	--	---------------------------------	---------------

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (UD150) (projekt z dnia 18 grudnia 2024 r.)				
Uwagi ogólne				
Uwagi do projektu ustawy				
1.	UODO	Art. 1 pkt 1 lit. c	Celem odzwierciedlenia w projekcie słusznej intencji Projektodawcy objęcia zakresem art. 5 ust. 3a ustawy o rzeczach znalezionych, dodawanego przez art. 1 pkt 1 lit. c projektu, wszelkich nośników danych osobowych, Prezes UODO sugeruje uzupełnienie dyspozycji tego przepisu o sformułowanie: „Kto znalazł dokument w rozumieniu art. 77³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237), zwany dalej „Kodeksem cywilnym”, zawierający dane osobowe [...]”. Wątpliwości budzi użycie przez Projektodawcę w – dodawanym przez art. 1 pkt 1 lit. c projektu – art. 5 ust. 3a ustawy o rzeczach znalezionych sformułowania „dokument zawierający dane osobowe”. Choć z uzasadnienia projektu wynika jednoznacznie, że Projektodawca rozumie to pojęcie szeroko, jako obejmujące wszystkie nośniki informacji umożliwiające zapoznanie się z jej treścią, to zarówno sposób sformułowania opiniowanego przepisu, jak i jego umiejscowienie w projekcie nie pozwalają przeciętnemu odbiorcy na odczytanie tej intencji. Skoro uzasadnienie projektu nie jest załączane do uchwalonego tekstu ustawy, na podstawie samego brzmienia art. 5 ust. 3a ustawy o rzeczach znalezionych, dodawanego przez art. 1 pkt 1 lit. c projektu, „zwykły” znalazca może nie być świadomy, że ciąży na nim obowiązek niezwłocznego oddania właściwemu staroście nie tylko znalezionego dokumentu papierowego czy plastikowego, ale również jakiegokolwiek innego nośnika danych osobowych, np. pendrive’a, dysku, karty pamięci,	Uwaga uwzględniona. Dookreślono pojęcie dokumentu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			komputera, tabletu czy telefonu komórkowego. Dodatkowo – błędne przekonanie przeciętnego odbiorcy, że art. 5 ust. 3a ustawy o rzeczach znalezionych, dodawany przez art. 1 pkt 1 lit. c projektu, dotyczy tylko dokumentów klasycznych (papierowych czy plastikowych), może wzmacniać brzmienie art. 5 ust. 4 1 ustawy o rzeczach znalezionych, dodawanego przez art. 1 pkt 1 lit. e projektu, który nakłada obowiązek zwrotu właściwemu staroście albo jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania.	
2.	UODO	art. 1 pkt 5	Niezrozumiałe dla Prezesa UODO jest, dlaczego: – w art. 12 ust. 4 ustawy o rzeczach znalezionych, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 5 projektu, nie wyłączył możliwości odmowy przyjęcia przez właściwego starostę znalezionego dokumentu zawierającego dane osobowe, jak uczynił to w przypadku rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej. Jest to tym bardziej niekonsekwencja Projektodawcy, w sytuacji gdy – opiniowany wyżej – art. 5 ust. 3a ustawy o rzeczach znalezionych, dodawany przez art. 1 pkt 1 lit. c projektu, zasadnie nakłada na znalazcę obowiązek niezwłocznego przekazania właściwemu staroście takiego dokumentu	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono zmieniany przepis.
3.	SN	Art. 2	Zastanawiający jest jednak brak wzmianki o uchyleniu art. 187 § 3 k.c., który w obecnym stanie prawnym przesądza o wygaśnięciu ograniczonych praw rzeczowych wraz z nabyciem własności rzeczy znalezionej przez znalazcę, powiat albo Skarb Państwa. Projektowana zmiana brzmienia art. 187 k.c. nie przewiduje żadnej nowej normy w tym zakresie, ale nie tłumaczy także zmiany stanu prawnego. Tymczasem, kwestia obciążeń prawnorzeczowych znalezionych przedmiotów może mieć niebagatelne znaczenie. Jak wskazuje się konsekwentnie w piśmiennictwie, nabycie własności przez znalazcę ma	Wyjaśnienie do uwagi. Projekt nie zakłada uchylenia § 3 z art. 183. Poprawiono w tym zakresie polecenie legislacyjne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			charakter nabycia pierwotnego, które w prawie prywatnym utożsamiane było z nabyciem wolnym od obciążeń (por. m.in. P. Księżak, Komentarz do art. 187, [w:] K. Osajda, W. Borysiak [red.], Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. 33, nb 50; E. Gniewek, [w:] E. Gniewek (red.), System Prawa Prywatnego. Tom. 3. Prawo rzeczowe, wyd. 4, Warszawa 2020, § 17 nb 36). Rodzi to, po stronie uprawnionego z tytułu prawa rzeczowego ograniczonego, ryzyko polegające na uzależnieniu niewieczącego skutku z art. 187 § 3 k.c. od zachowania właściciela rzeczy albo od przypadku. Zmiana będąca – jak wypada sądzić – wynikiem przeoczenia projektodawców poprawi znacząco sytuację prawną uprawnionych z tytułu praw na cudzej rzeczy. Tak diametralna zmiana, sprzeczna z utrwalonym stanowiskiem doktryny prawa, wymaga jednak rzetelnego uzasadnienia w motywach projektu.	
4.	UODO	Uwaga ogólna	Skoro Projektodawca przewidział w projekcie szczególny tryb postępowania ze znalezionymi dokumentami zawierającymi dane osobowe, to niezrozumiałe dla Prezesa UODO jest, dlaczego: nie wprowadził do ustawy o rzeczach znalezionych przepisu wprost uprawniającego właściwego starostę do przeprowadzania oględzin (badania) oddanej mu przez znalazcę rzeczy celem ustalenia, czy nie jest ona nośnikiem (albo nie zawiera ona nośnika) danych osobowych.	Wyjaśnienia do uwagi. Na gruncie projektowanych przepisów, to znalazca w pierwszej kolejności ustala, czy znaleziona rzecz stanowi dokument zawierający dane osobowe a następnie zależności od wyniku tych ustaleń podejmuje stosowne czynności wymagane ustawą. W ocenie projektodawcy uprawnienie starosty do weryfikacji czy znaleziona rzecz stanowi nośnik danych osobowych, wynika z celu ustawy i nie wymaga dodatkowej regulacji.
Uwagi do uzasadnienia projektu				
1.				

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
------------	--------------------------------------	---	--	----------------------

Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.				

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
-----	---------------------------	--	---------------------------------	---------------

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (UD150) (projekt z dnia 18 grudnia 2024 r.)				
Uwagi ogólne				
Uwagi do projektu ustawy				
1.	SN	Art. 2	Zastanawiający jest jednak brak wzmianki o uchyleniu art. 187 § 3 k.c., który w obecnym stanie prawnym przesądza o wygaśnięciu ograniczonych praw rzeczowych wraz z nabyciem własności rzeczy znalezionej przez znalazcę, powiat albo Skarb Państwa. Projektowana zmiana brzmienia art. 187 k.c. nie przewiduje żadnej nowej normy w tym zakresie, ale nie tłumaczy także zmiany stanu prawnego. Tymczasem, kwestia obciążeń prawnorzeczowych znalezionych przedmiotów może mieć niebagatelne znaczenie. Jak wskazuje się konsekwentnie w piśmiennictwie, nabycie własności przez znalazcę ma charakter nabycia pierwotnego, które w prawie prywatnym utożsamiane było z nabyciem wolnym od obciążeń (por. m.in. P. Księżak, Komentarz do art. 187, [w:] K. Osajda, W. Borysiak [red.], Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. 33, nb 50; E. Gniewek, [w:] E. Gniewek (red.), System Prawa Prywatnego. Tom. 3. Prawo rzeczowe, wyd. 4, Warszawa 2020, § 17 nb 36). Rodzi to, po stronie uprawnionego z tytułu prawa rzeczowego ograniczonego, ryzyko polegające na uzależnieniu nieweczącego skutku z art. 187 § 3 k.c. od zachowania właściciela rzeczy albo od przypadku. Zmiana będąca – jak wypada sądzić – wynikiem przeoczenia projektodawców poprawi znacząco sytuację prawną uprawnionych z tytułu praw na cudzej rzeczy. Tak diametralna zmiana, sprzeczna z utrwalonym stanowiskiem doktryny prawa, wymaga jednak rzetelnego uzasadnienia w motywach projektu.	Wyjaśnienie do uwagi. Projekt nie zakłada uchylenia § 3 z art. 183. Poprawiono w tym zakresie polecenie legislacyjne.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
2.	UODO	Uwaga ogólna	Skoro Projektodawca przewidział w projekcie szczególny tryb postępowania ze znalezionymi dokumentami zawierającymi dane osobowe, to niezrozumiałe dla Prezesa UODO jest, dlaczego: nie wprowadził do ustawy o rzeczach znalezionych przepisu wprost uprawniającego właściwego starostę do przeprowadzania oględzin (badania) oddanej mu przez znalazcę rzeczy celem ustalenia, czy nie jest ona nośnikiem (albo nie zawiera ona nośnika) danych osobowych.	Wyjaśnienia do uwagi. Na gruncie projektowanych przepisów, to znalazca w pierwszej kolejności ustala, czy znaleziona rzecz stanowi dokument zawierający dane osobowe a następnie zależności od wyniku tych ustaleń podejmuje stosowne czynności wymagane ustawą. W ocenie projektodawcy uprawnienie starosty do weryfikacji czy znaleziona rzecz stanowi nośnik danych osobowych, wynika z celu ustawy i nie wymaga dodatkowej regulacji.
Uwagi do uzasadnienia projektu				
1.				
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.				

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
-----	---------------------------	--	---------------------------------	---------------

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (UD150) (projekt z dnia 18 grudnia 2024 r.)				
Uwagi ogólne				
Uwagi do projektu ustawy				
1.	PKP Intercity S.A.	Art. 1 pkt 1 lit. a	Wnoskujemy o odpowiednie uzupełnienie – dodanie nowego ust. 2 (analogicznie zmieni się numeracja kolejnych ustępów) w brzmieniu j.n.: „2. Jeżeli rzecz została znaleziona w środku transportu publicznego, miejsce znalezienia rzeczy wskazuje właściwy zarządca, o którym mowa w art. 7 ust. 1.”. Rzeczy znalezione na pokładzie pociągu są przekazywane przez drużynę konduktorską do wskazanych przez Zakład lokalizacji i po upływie wskazanego czasu przekazywane do starosty właściwego ze względu na miejsce przechowania tych rzeczy. Zdarzały się jednak przypadki, gdy dany starosta/Biuro rzeczy Znalezionych (np. w m. Poznań) podważał swoją właściwość w odniesieniu do odbioru tych rzeczy wskazując, że miejsce znalezienia rzeczy jest trudne do ustalenia. Na bazie przepisów obowiązujących powoływano się na drugą przesłankę – miejsce zamieszkania znalazcy – wskazując siedzibę firmy PKP IC, tj. Warszawę. PKP IC chcąc zadośćuczynić swoim obowiązkom, w odniesieniu do postępowania z rzeczami znalezionymi na pokładach naszych pociągów, wnioskuję o odpowiednie uzupełnienie przepisów jak wyżej, bądź też o inne możliwe rozwiązanie (być może uwzględnienie miejsca przechowania rzeczy jako przesłankę do wyznaczania właściwego starosty), które w sposób konkretny wskaże który starosta będzie tym właściwym, wyeliminuje trudności interpretacyjne w tym zakresie i jednocześnie spowoduje, że właściwy starosta będzie tym wskazaniem związany.	Uwaga nieuwzględniona. W sytuacji wskazanej przez zgłaszającego uwagę zastosowanie znajdą ogólne przepisy regulujące właściwego starostę, tj. art. 5 ust. 1. Obowiązujące i projektowane przepisy prawa nie dają podstawy do kwestionowania przez starostę miejsca znalezienia rzeczy, a tym samym ustalenia swojej niewłaściwości.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
2.	Związek Województw RP (Województwo Łódzkie)	Art. 1 pkt 1 i 2	Treść przepisu art. 6 może być niezgodna z art. 9 w związku z art. 11 ustawy o broni i amunicji t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 485, zgodnie z którymi zabronione jest posiadanie bez zezwolenia broni, przenoszenie broni z miejsca jej znalezienia do najbliższej jednostki policji jest jej posiadaniem, chociaż krótkotrwałym, nie powinno być dozwolone z punktu widzenia bezpieczeństwa i ustawy o broni i amunicji. Ponadto wskazanie wprost, że to znalazca ocenia, czy oddanie tego rodzaju rzeczy wiąże się z zagrożeniem życia lub zdrowia, oddaje tę ocenę osobom, które niekoniecznie mają do tego kompetencje.	Wyjaśnienie do uwagi. W zakresie obowiązku oddania znalezionej broni lub amunicji, projekt nie wprowadza zmian w stosunku do obowiązującej ustawy o rzeczach znalezionych. Dodatkowo należy wskazać, że obowiązek oddania rzeczy znalezionej do właściwego organu nie może być utożsamiany z posiadaniem rzeczy w rozumieniu art. 336 k.c.
3.	PKP Intercity S.A.	Art. 1 pkt 4	„1b. Po upływie 30 dni, <u>lecz nie później niż po upływie 2 miesięcy</u> , od dnia otrzymania rzeczy, właściwy zarządca przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do jej odbioru.” zwracamy się z wnioskiem, by wskazany termin 30 dni móc przedłużyć. Specyfika prowadzonej przez nas działalności przewozowej sprawia, że przekazywanie pojedynczych znalezionych przedmiotów nie jest rozwiązaniem optymalnym zarówno pod względem organizacyjnym, jak i ekonomicznym. Obsługując rozległą sieć połączeń kolejowych i znaczną liczbę składów, musimy uwzględniać racjonalne gospodarowanie dostępnymi zasobami. Częste transporty pojedynczych przedmiotów generowałyby nieproporcjonalne koszty, angażowały nadmiernie pracowników i komplikowały procesy logistyczne. Dodatkowo, takie rozwiązanie miałyby negatywny wpływ na środowisko poprzez zwiększenie liczby koniecznych przejazdów. System grupowego przekazywania rzeczy znalezionych pozwala nam na zachowanie wysokiej efektywności operacyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu właściwej ochrony interesów właścicieli zgubionych przedmiotów. Proponowane wydłużenie terminu umożliwi nam organizację procesu przekazywania rzeczy znalezionych	Wyjaśnienia do uwagi. Użyty w projekcie termin <i>niezwłocznie</i> należy rozumieć jako <i>bez zbędnej zwłoki</i> , co oznacza, że przekazanie rzeczy powinno nastąpić możliwie najszybciej, w ramach posiadanych przez zarządcę możliwości organizacyjnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			w sposób bardziej zrównoważony i dostosowany do realiów prowadzonej działalności transportowej, przy zachowaniu najwyższych standardów obsługi i dbałości o mienie pasażerów.	
4.	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	Art. 1 pkt 4 (dot. ust. 1)	Zgodnie z projektowaną regulacją niezmiennie utrzymane będzie określenie przewoźnika „zarządcą środka transportu publicznego”. Zgodnie z terminologią stosowaną w Kodeksie cywilnym, ustawie – Prawo przewozowe czy ustawie o publicznym transporcie zbiorowym właściwe byłoby użycie pojęcia „przewoźnik uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób”.	Uwaga nieuwzględniona. Jak wskazał zgłaszający uwagę, pojęcie to występuje od początku obowiązywania ustawy i nie odnotowano w tym zakresie problemów praktycznych.
5.	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	Art. 1 pkt 4 (dot. ust. 1a)	Wprowadzenie obowiązku ogłaszania o znalezieniu rzeczy na stronie internetowej zarządcy należy ocenić krytycznie. Przewoźnicy pasażerscy prowadzą własne biura rzeczy znalezionych do których mogą zgłaszać się pasażerowie. Jednak przy ogromnym wolumenie zagubionych przedmiotów nałożenie obowiązku ogłaszania informacji o znalezionych rzeczach na stronie internetowej stanowić będzie dodatkowe obciążenie wymagające poniesienia znacznych nakładów na zatrudnienie osób, które zajmowałyby się wyłącznie obsługą tego procesu. Postulujemy wykreślenie zd. 2 projektowanego przepisu: 1a. Jeżeli właściwy zarządca zna osobę uprawnioną do odbioru rzeczy lub miejsce jej pobytu, niezwłocznie zawiadamia ją o znalezieniu rzeczy i wzywa do jej odbioru. Jeżeli właściwy zarządca nie zna osoby uprawnionej do odbioru rzeczy lub miejsca jej pobytu, o znalezieniu rzeczy ogłasza na swojej stronie internetowej, o ile ją prowadzi. Ponadto, wskazujemy, że w OSR nie określono kosztów jakie poniosą zarządcy w związku z nowym obowiązkiem	Uwaga nieuwzględniona. Obowiązek umieszczenia informacji o znalezieniu rzeczy na stronie internetowej zarządy wynika z konieczności zabezpieczenia interesów osoby, która rzecz zgubiła, co jest konsekwencją ochrony prawa własności. Powszechny dostęp do Internetu umożliwi właścicielom sprawne znalezienie zagubionej rzeczy, bez konieczności osobistego stawiennictwa w siedzibie zarządcy. Informacja o prowadzeniu biura rzeczy znalezionych prowadzonego przez zarządcę nie jest natomiast dostępna powszechnie i rodzi konieczność osobistego stawienia się w tym biurze w celu poszukiwania swojej rzeczy.
6.	Związek pracodawców	Art. 1 pkt 4 (dot. ust. 1b)	Wydłużenie okresu przechowywania rzeczy z 3 do 30 dni przez zarządzającego środkiem transportu publicznego należy ocenić pozytywnie jako zgodne z obecną praktyką wielu	Uwaga pozytywna.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Transport i Logistyka Polska		przewoźników oraz faktem, że pasażer w po odbiór rzeczy znalezionej zgłasza się najpierw do przewoźnika.	
7.	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	Art. 1 pkt 5 (dot. ust. 1b)	Waloryzacja i określenie progu wartości rzeczy, której przyjęcia właściwy organ może odmówić poprzez odwołanie do wartości stanowiącej 5% pensji minimalnej jest zasadne. Jednak posłużenie się jako przesłanką odmowy przyjęcia rzeczy gdy przyjęcie rzeczy byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami należy ocenić krytycznie. Tak ogólne i mało precyzyjne sformułowanie, która ustawodawca chce dodać do regulacji pozwalać będzie w praktyce na arbitralne odmówienie przyjęcia jakiegokolwiek rzeczy. W naszej ocenie obecne przesłanki odmowy przyjęcia rzeczy są wystarczające i brak jest potrzeby ich rozszerzania.	Uwaga w części pozytywna, w części uwzględniona.
8.	PKP Intercity S.A.	Art. 1 pkt 6	Dodanie każdorazowo po słowie „protokół” słowa „poświadczenie”. PKP IC bazując na zapisach obecnej Ustawy poczyniła kroki dla zabezpieczenia niezbędnych wzorów druków manualnych oraz wystawianych elektronicznie, które wydawane są znalazcy przy przyjmowaniu od niego rzeczy znalezionej w środku transportu. Zmiana zapisów ustawy, które eliminują z obiegu dokument o nazwie „poświadczenie” będzie skutkowało dla podmiotów obsługujących środki transportu konieczność dostosowania druków do obowiązującego stanu prawnego, co będzie wiązało się z poniesieniem dodatkowych kosztów wynikających z konieczności zaprojektowania i zakupu nowych druków oraz likwidacji posiadanych zapasów, a ponadto wprowadzenia zmian w systemach elektronicznych. Naszym zdaniem protokół jako dokument powinien zawierać bardziej szczegółowe dane dotyczące znalazcy jak i rzeczy, niż dotychczas wydawane znalazcy poświadczenie potwierdzające przyjęcie od niego danej rzeczy.	Uwaga nieuwzględniona. Intencją projektu jest wyeliminowanie dublowania dokumentów, które należy sporządzić z udziałem osoby oddającej rzecz znalezionej na przechowanie. Z tych przyczyn w projektowanej regulacji przewiduje się, że dotychczasowe poświadczenia przyjęcia zawiadomienia o znalezieniu rzeczy będzie stanowiło element protokołu.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Wystawienie protokołu w pociągu będzie rzutowało na zwiększenie czasu niezbędnego do jego wypełnienia podczas przyjęcia rzeczy w środku transportu. Ze względu na ograniczony zakres czasowy wymuszony postojem pociągu i koniecznością planowego odjazdu ze stacji, na której przekazywane są rzeczy przez znalazcę, poświadczenie będzie wersją uproszczoną potwierdzającą przyjęcie rzeczy, a zawierającą minimalne niezbędne dane.	
9.	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	Art. 1 pkt 6	Projektowana regulacja powinna nakładać na właściwy organ również obowiązek sporządzenia protokołu na okoliczność odmowy przejęcia rzeczy np. na skutek zastosowania art. 12 ust. 4 ustawy. Praktyka biur rzeczy znalezionych jest bardzo zróżnicowana, a brak obowiązku protokolowania odmowy przyjęcia pozwala na arbitralne odmawianie przejęcia przedmiotów, które zgodnie z prawem biuro przyjąć powinno.	Uwaga nieuwzględniona. O ile w określonych sprawach administracyjnych, możliwe jest aby pozytywne załatwienie sprawy nastąpiło poprzez podjęcie czynności materialno-technicznej, o tyle odmowa dokonania takiej czynności powinna być dokonana w drodze decyzji. <i>W demokratycznym państwie prawnym jednostka ma prawo do ochrony interesu lub obowiązku prawnego na drodze postępowania regulowanego przepisami prawa, zaś prawo to gwarantuje jednostce wykonywanie administracji publicznej w formie decyzji administracyjnej</i> (por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 maja 2009 r. I OSK 760/08.). Mając na uwadze powyższe wprowadzenie obowiązku sporządzenia protokołu odmowy przyjęcia rzeczy znalezionej, byłoby niewystarczające dla zachowania gwarancji ochrony prawnej.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
10.	PKP Intercity S.A.	Uwaga dodatkowa	Art. 10 ustawy zmienianej – dodanie ust. 3 w treści j.n.: „Ust. 1 i 2 nie stosuje się w razie znalezienia rzeczy w budynku publicznym albo w innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności ani w razie znalezienia rzeczy w wagonie kolejowym, na statku lub innym środku transportu publicznego, jeżeli jej znalazca znalazł rzecz podczas wykonywania obowiązków służbowych/w trakcie świadczenia pracy na rzecz zarządcy budynku lub pomieszczenia albo środka transportu publicznego.” Powyższy wniosek PKP IC w zakresie uzupełnienia zapisów dotyczących znaleźnego stanowi niejako powrót do zapisów jakie obowiązywały w Kodeksie cywilnym przed wejściem w życie Ustawy. Proponujemy jednak, by zapisy o niestosowaniu przepisów o znaleźnym odnieść nie do wszystkich osób, które dokonają znalezienia rzeczy w miejscach publicznych (budynkach, środkach transportu, etc.), a jedynie do osób, które znalazły ową rzecz podczas świadczenia pracy na rzecz zarządcy tego miejsca, czyli de facto tylko w odniesieniu do jego pracowników. Pracownicy są ambasadorami marki i ich postawa ma bezpośredni wpływ na wizerunek Spółki w otoczeniu. W dużym stopniu przez pryzmat ich działań klienci oceniają zadowolenie ze świadczonych usług. Żądanie znaleźnego przez pracownika PKP IC jest niespójne z budowanym przez Spółkę wizerunkiem – przewoźnika zorientowanego na potrzeby pasażerów, dbającego o wysoki poziom obsługi klienta. Pomoc ze strony pracowników PKP IC w odnalezieniu zagubionych rzeczy jest wpisana w charakter wykonywanej pracy i oczekiwana przez klientów korzystających z usług przewoźnika. Uzupełnienie to wyeliminowałoby sytuację nieoczekiwanego i nie zawsze przyjemnego zaskoczenia wobec osób, których rzecz się znalazła, a które nie zawsze są świadome	Wyjaśnienia do uwagi. Projektodawca celowo nie określił zakresu podmiotowego zastosowania ustawy o rzeczach znalezionych z uwagi na możliwe różne stany faktyczne. Ocena, czy dana osoba zostanie uznana za znalazcę będzie zależała od okoliczności konkretnej sprawy. Nie jest intencją projektu odgórne wyłączenie z podmiotów, do których może znaleźć zastosowanie przedmiotowa ustawa, osób, które znajdują rzecz zgubioną przy okazji wykonywania obowiązków służbowych.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			konieczności uiszczenia znaleźnego, jeżeli takowe jest oczekiwane.	
Uwagi do uzasadnienia projektu				
1.				
Uwagi do Oceny Skutków Regulacji				
1.	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	Pkt 7	W OSR nie określono kosztów jakie poniosą zarządcy w związku z nowym obowiązkiem wprowadzonym w projektowanym art. 7 ust. 1a (art. 1 pkt 4 projektu).	Wyjaśnienia do uwagi. Projektowana regulacja przewiduje obowiązek informacyjny zawiadomienia osoby uprawnionej do odbioru rzeczy przez właściwego zarządcę, przy czym dopiero w przypadkach, w których nie jest to możliwe, zawiadomienie będzie dokonywane na stronie internetowej właściwego zarządcy, o ile ją prowadzi. Projekt nie wprowadza nowych kosztów dla zarządców w tym zakresie.

RPW/29120/2025 – 1P

EZD RP KS

(BPW – III)

Data rejestracji: 2025-09-04

Data wpływu: 2025-09-04

Prezes
Adam Glapiński

Warszawa, 2 września 2025 r.

DP.IV.024.15.2025.MJ

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS – III. 020. 238. 4. 2025

Data wpływu 04. 09. 2025

Pan

Jacek Cichocki

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 19 sierpnia 2025 r. (znak: SPS-III.020.238.4.2025) dotyczącego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny, uprzejmie informuję, że Narodowy Bank Polski nie zgłasza uwag do powyższego dokumentu.

Z poważaniem